

DE OVERHEID LIJDT SCHADE WAT NU?

KOM IN ACTIE!!

Aanpassingen: versie 2020.01

- 2.2d> RWD link naar de site aangepast op verzoek van Peter Vreugdenhil:
<https://waarborgfonds.verreende.nl/vragen-over-schade>
- 2.12d>Link naar lichtmastenconvenant 2018 > is gewijzigd in een algemene verwijzing naar site van Verbond verzekeraars (document wordt jaarlijks aangepast vandaar dat specifieke link naar 2018 niet meer werkt)
- Convenant WMO is opgezegd per 01-01-2019. Zie hoofdstuk 3.5. In dit hoofdstuk staat ook een link naar de ledenbrief van de VNG van november 2018.
- Interessant voor de Waterschappen: Verhalen van kosten na vervuiling oppervlaktewater

Inhoudsopgave

Voorwoord van de werkgroep Verhaal	5
1. Opzet proces Schadeverhaal	6
2 Het schadeproces.....	7
2.1 Schade geconstateerd	8
2.2 Schade informatie verzamelen	8
2.2.a Schadefoto's	8
2.2.b Getuigenverklaringen	8
2.2.c Schadeformulier	9
2.2.d Aangifte	9
2.2.e RDW	9
2.2.f Stichting Processen Verbaal	10
2.2.g Buurtonderzoek en persbericht	11
2.3 Expert en verzekeraar v/d veroorzaker inschakelen/informereren	11
2.4 Opdracht tot schadeherstel.....	12
2.5 Schadedossier overdragen aan schadebehandelaar	12
2.6 Schadedossier in behandeling nemen.....	12
2.7 Dossier compleet ja/nee	12
2.8 Eventueel ontbrekende info opvragen	12
2.9 Dossier incompleet aangeleverd;.....	12
2.10 Afsluiten als niet verhaalbaar	12
2.11 Aansprakelijkstelling en vordering versturen	12
2.12 Kostenoverzicht opstellen.....	14
2.12.a BTW	14
2.12.b BTW-Compenstatiefonds (BCF).....	14
2.12.c Wettelijke rente	15
2.12.d Administratiekosten / Buitengerechtelijke kosten.....	15
2.12.e Expertisekosten	16
2.12.f Overige kosten	16
2.13 Rappel	16
2.14 Discussie.....	17
2.15 Escalatie	18
2.16 Ontvangst financiële afwikkeling.....	18
3. Aanvullende informatieve zaken / verhaal mogelijkheden	20
3.1 Voegen in een strafproces.....	20
3.2 Verhaalswet Ongevallen Ambtenaren (VOA)	22
3.2a Juridische grondslag VOA.....	22

3.2b Van toepassing zijnde wetgeving.....	22
3.3 Externe schadebehandeling noodzakelijk of handig?	24
3.4 Schade door of bij bouwwerkzaamheden.....	25
3.5a Regres recht WMO 2019.....	26
3.5b Regres recht WMO 2015	26
3.6 Schade veroorzaakt door de scheepvaart.....	28
3.7 Waterschappen: verhalen van kosten na verontreiniging oppervlaktewater.....	30
Bijlage 1 Voorbeeld persbericht	31
Bijlage 2 Voorbeeld buurtonderzoek.....	32
Bijlage 3 Foto instructies.....	34
Bijlage 4 Getuigenverklaring	36
Bijlage 5a Schadeformulier voorzijde> schadegegevens	38
Bijlage 5b Schadeformulier achterzijde> Kostenoverzicht	39
Bijlage 6 Voorbeeld alinea 's	40
Bijlage 7 Voorbeeldtekst regresdossier	42
Bijlage 8. Grondslagen en relevante regeling m.b.t. het verhaal van schade.	43
Bijlage 9. Advies Verbond van Verzekeraars over het BCF.....	47
Bijlage 10. Advies VNG over het BCF.....	48
Bijlage 11. Aansprakelijkstelling Schadevaring.....	52
Bijlage 12. Garantieverklaring	54

Voorwoord van de werkgroep Verhaal

Alle overheden worden met regelmaat geconfronteerd met schades aan hun eigendommen. In sommige gevallen zal de schade door een verzekering zijn gedekt, maar dat is niet altijd het geval. Blijft de overheid dan met de schade zitten? Dat hoeft niet. Als de schade is veroorzaakt door een derde, is het veelal mogelijk de schade op de veroorzaker te verhalen. Toch gebeurt dat niet altijd. Door onbekendheid met de wijze waarop een schade te verhalen is, wordt het verhaal vaak als lastig ervaren. Zeker als het aantal verhaal zaken beperkt is en er weinig ervaring kan worden opgedaan. Een leerzaam praktijkboek over het verhalen van schade zou hier uitkomst kunnen bieden.

De werkgroep “Verhaal” van het [Verzekeringsplatform Overheden](#) heeft deze taak op zich opgenomen en heeft dit praktijkboek geschreven over het verhalen van schade aan overheidseigendommen.

Dit praktijkboek biedt aan degene die belast is met het verhalen van schade meer dan een handreiking. Eigenlijk is het een complete gereedschapskist. Het gehele proces van het verhalen van schade wordt beschreven op een concrete manier met voorbeelden van briefteksten en formulieren die gebruikt kunnen worden. Tevens zijn er in de tekst linkjes toegevoegd naar diverse websites die meer uitleg bieden of nuttig kunnen zijn.

De werkgroep heeft een moment overwogen om door middel van verwijzingen naar de van toepassing zijnde jurisprudentie meer inzicht te geven in uitspraken van de diverse rechtbanken en gerechtshoven. De werkgroep heeft er echter bewust voor gekozen dit weg te laten, vanwege het feit dat jurisprudentie regelmatig aan verandering onderhevig is en we oude of onvolledige informatie zouden kunnen verstrekken.

De waarde van dit praktijkboek zal zich in de praktijk moeten bewijzen. Het praktijkboek zal zich in komende jaren verder moeten ontwikkelen en waar nodig worden aangepast bij gewijzigd beleid of regelgeving in de praktijk. De werkgroep houdt zich uiteraard aanbevolen voor op- aanmerkingen die het praktijkboek kunnen verbeteren.

De werkgroep wenst de gebruikers van dit praktijkboek veel succes bij het verhalen van hun schades. Kom je er desondanks niet uit wees niet bang om eens een collega van een andere overheidsinstelling te bellen en te vragen: “Kan jij mij verder helpen”? Vragen staat vrij en levert over het algemeen meer op dan je eerder had verwacht!

Anita Verlaan (Gemeente Gouda)
Lilian Mangal (Gemeente Utrecht)
Tineke Zwaan (Gemeente Amersfoort)
Ilonka Boer – van den Adel (Provincie Zuid Holland)
Nalinie Somar (Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard)
Hans Dekker (Gemeente Zwolle)
Tjarco Duinstra (Rijkswaterstaat)
Henk van Hunnik (Rijkswaterstaat)
Bert van Meegen (Gemeente Nijmegen)
Peter Gaulhofer (Hoogheemraadschap van Rijnland)

1. Opzet proces Schadeverhaal

In dit praktijkboek wordt het proces voor het verhalen van schade beschreven. Bij het schrijven is veelal de gemeente als uitgangspunt genomen, maar het proces werkt op dezelfde manier voor provincies, waterschappen en het Rijk.

Het proces hieronder geeft de verschillende stappen weer. De werkzaamheden die voor jou als schadebehandelaar zijn bestemd staan in roze gekleurde vakjes. Daaraan vooraf gaan processtappen van de interne afdelingen die de schade bij jou (zouden) moeten aanleveren. Deze stappen staan in mintgroen gekleurde vakjes. Als een vakje niet gekleurd is geeft het geen actie weer, maar een tussenstap.

De beschrijvingen in de vakjes zijn links die naar een tekstgedeelte in het praktijkboek linken. Zo kun je eenvoudig door het proces gaan en snel de toelichting op de betreffende processtap vinden.

Ook in de tekst staan links die blauw van kleur zijn. Deze verwijzen naar een processtap, een bijlage of een website.

Actie vd interne afdeling

Actie vd schadebehandelaar

Een tussenstap/reminder

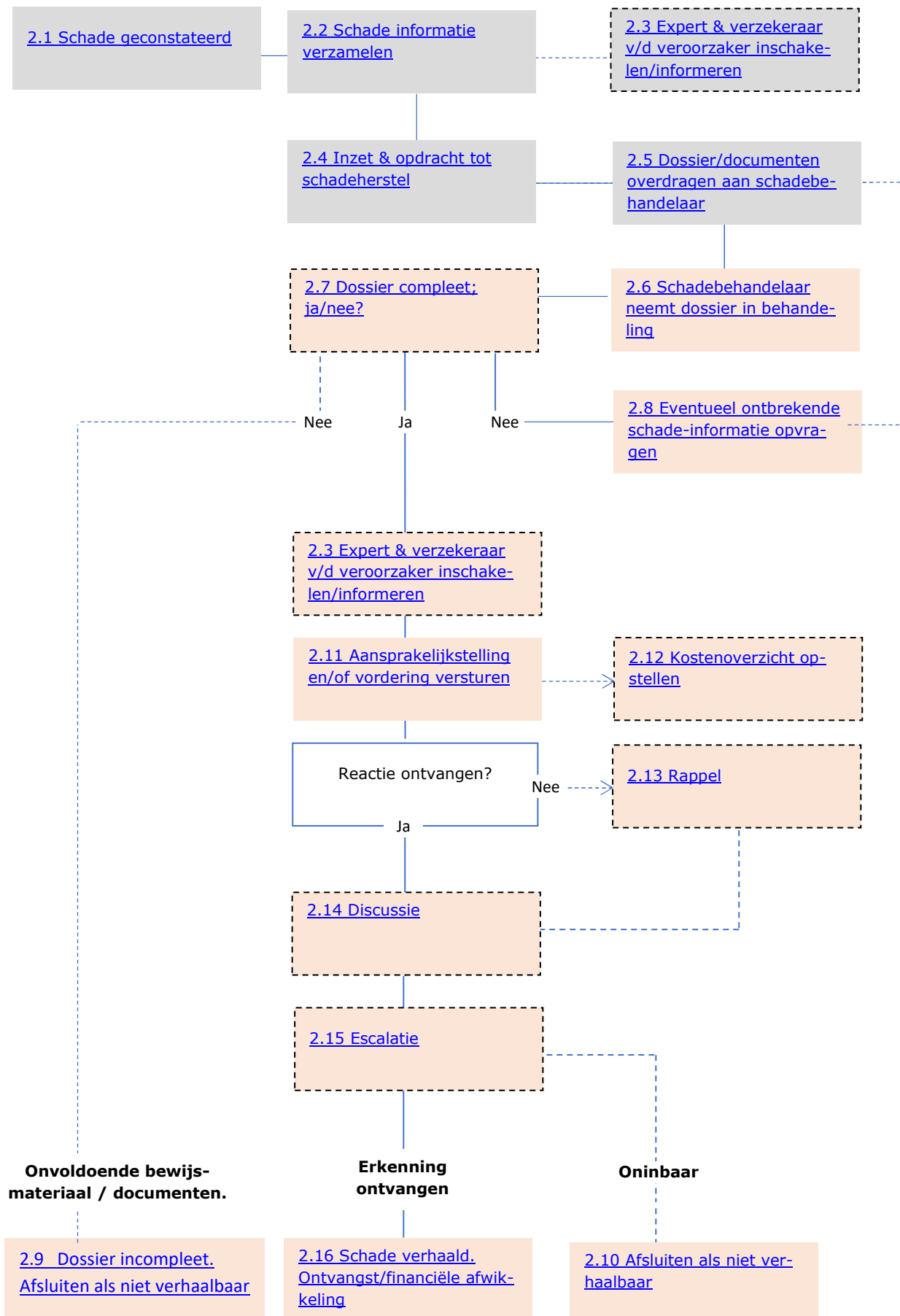
 = Ga naar Inhoudsopgave

 = Ga naar Schadeproces

 = Ga terug naar gerelateerde alinea

CTRL + F= Zoekfunctie. Door eerst op de “Ctrl-toets” te drukken en daarna de “F-toets” verschijnt er een zoekbalk. Typ een onderwerp in en de resultaten verschijnen vetgedrukt in het document.

2 Het schadeproces

2.1 Schade geconstateerd

Schade kan geconstateerd worden door bijvoorbeeld:

- Burgers
- Politie
- Boa's / toezichthouders / stadswachten / handhavers
- Interne afdeling Openbare Ruimte

Schade wordt vaak door een interne afdeling (*bijvoorbeeld een afdeling Openbare Ruimte of Gebouwenbeheer*) geconstateerd en in kaart gebracht. Deze afdeling draagt zorg voor het aanleveren van alle relevante (bewijs)stukken richting de schadebehandelaar. De schadebehandelaar draagt uiteindelijk zorg voor het verhalen van de schade. [i](#) [d](#)

2.2 Schade informatie verzamelen

Om succesvol schade te kunnen verhalen moet je antwoord kunnen geven op de 5W-vragen:

- Wat is er gebeurd? toedracht van de schade
- Wanneer is de schade geleden? schadedatum
- Waar is de schade geleden? schadelocatie
- Wat is de geleden schade? omvang van de schade
- Wie heeft de schade veroorzaakt? schadeveroorzaker bekend

Een schade kan alleen verhaald worden als aangetoond wordt dat deze is veroorzaakt door een derde. Als eisende partij dien je dan ook de oorzaak van de schade aan te duiden en het oorzakelijk verband tussen deze oorzaak en de schade aan te tonen. Dit is conform hetgeen bepaald in [art. 150 Burgerlijke Rechtsvordering](#) of bij motorvoertuigen [art.185Wvw](#). Onderstaande bewijsinformatie is daarbij gebruikelijk om te verzamelen. [i](#) [d](#)

2.2.a Schadefoto's

Van belang is om zo snel mogelijk na het constateren van de schade de volgende gegevens vast te (laten) leggen op foto's. Dit is van belang voor de bewijsvoering teneinde je eigen schadedossier volledig te kunnen krijgen. Maar ook het Waarborgfonds en andere wederpartijen verlangen vaak foto's bij het indienen van een claim. Zie de [foto instructies](#) voor een voorbeeld.

Wat je zeker moet hebben voor de bewijsvoering:

- Het kenteken van het voertuig. Wanneer je in het bezit bent van een foto waarop het voertuig én kenteken te zien is dat de schade veroorzaakt heeft, kan je succesvoller de schade verhalen.
- Een locatiefoto. Het is van belang dat er een of meerder foto's zijn waarbij de locatie duidelijk weergegeven is. Een schade verhalen is succesvoller wanneer je in bezit bent van een foto van het beschadigde object mét herkenningspunten van de omgeving / de gemeente op de foto. Zo toon je aan dat de schade is geleden in de betreffende gemeente.
- Een detailfoto. Dit betreft een gedetailleerde foto waarop de schade zelf goed te zien is.
- Stille getuigen. Dit zijn aanwijzingen of sporen achtergelaten door de veroorzaker(s). Denk hier bijvoorbeeld aan bandensporen, (auto)laksporen op een lantaarnpaal, afgevallen achtergelaten voorwerpen schilfers etc. [i](#) [d](#)

2.2.b Getuigenverklaringen

Als er géén getuigenverklaring direct na constateren van de schade wordt afgegeven laat dan de NAW-gegevens van de getuige(n) noteren op het schadeformulier. Een verzoek tot een getuigenverklaring kan je alsnog achteraf naar de getuige verzenden. Zie in de bijlage 4 een voorbeeld van een [getuigenverklaring](#) ter verzending. [i](#) [d](#)

2.2.c Schadeformulier

De medewerker die de schade geconstateerd heeft vult het schadeformulier in. Als de interne afdeling een moment neemt om zoveel mogelijk informatie op het formulier te vermelden versnelt dit het schadeproces. Een volledig ingevuld formulier zorgt voor een adequaat proces. Dit voorkomt veel bel- mail- en zoekwerk. Het formulier bestaat uit een gedeelte met schadegegevens en een gedeelte met gegevens over de kosten. Zie in bijlage [5a](#) en [5b](#) welke gegevens een [schadeformulier](#) moet omvatten.

TIP: Je kunt natuurlijk ook een eigen schadeformulier ontwikkelen. [i](#) [d](#)

2.2.d Aangifte

Het doen van aangifte bij de politie is vooral van belang bij:

- schades veroorzaakt door onbekende motorvoertuigen die je wilt claimen bij het [Waarborgfonds](#).
- bij het verhalen van vandalisme schades

Aangifte is alleen mogelijk bij strafbare feiten. Let op: voor een claim bij het Waarborgfonds **moet de aangifte binnen twee weken** na het schadeongeval worden gedaan.

Je kan op verschillende wijze aangifte doen:

- Aangifte op het politiebureau zelf
- Stempel met handtekening Het gebeurt regelmatig dat de politie géén aangifte opneemt om wat voor reden dan ook. Wanneer dit zich voordoet vraag dan aan het bureau om een schriftelijke verklaring voorzien van het volgende:
 1. De reden waarom er geen aangifte opgenomen wordt
 - 2 Een stempel van het betreffende politiebureau die géén aangifte op wil nemen
 - 3 Een ondertekening
 - 4 Een datum welke **binnen de twee weken** van aangifte doen moet vallen
- Internetaangifte via de website van de [politie](#). Je kunt een groep aanmaken en degenen die aangifte doen hoeven dan alleen de gegevens van het incident in te vullen. De zakelijke gegevens zijn dan al eerder ingevuld. Via bovenstaande link kun je inloggegevens aanvragen. Als deze geactiveerd is kan je inloggen en iedereen aan de groep toevoegen die je wilt. Je geeft ieder een inlognaam en vult het emailadres in. Per mail krijgt men dan het wachtwoord en de link.

Het Waarborgfonds acht, met betrekking tot het doen van aangifte, bovenstaande voldoende omdat het dan ziet dat een overheidsinstantie er alles aan gedaan heeft om aangifte te doen.

2.2.e RDW

Bij de Rijksdienst Wegverkeer (RDW) kan men op basis van een kenteken verzekerings- en persoonsgegevens van de schadeveroorzaker opgevraagd worden. Echter, niet iedereen heeft de mogelijkheid om deze gegevens bij de RDW op te vragen. Hieronder geven we de mogelijkheden aan om deze gegevens op te vragen bij het RDW waarbij geadviseerd wordt om optie b) te kiezen.

a) _____ Per email.

Een overheidsorgaan kan onder vermelding van de adresgegevens van de desbetreffende aanvrager per e-mail kosteloos via iv@rdw.nl persoonsgegevens opvragen. Het resultaat wordt vervolgens per post verzonden. Daarnaast kan men via hetzelfde e-mail adres o.v.v. het kenteken en de schadedatum, verzekeringsgegevens opvragen. Hier zijn echter kosten aan verbonden.

b) RDW-Info RM

Elke overheidsinstantie heeft de mogelijkheid om toegang te krijgen tot [RDW-InfoRM](#). Mocht een overheidsinstantie veelvuldige bevragingen moeten doen dan kan men via een e-mail aan iv@rdw.nl een aanvraag indienen voor een online raadpleging (RDW-InfoRM). RDW-InfoRM is een applicatie waarbij ook persoons- en voertuiggegevens worden verstrekt aan opsporingsinstanties en andere overheidsinstanties, die volgens de wet- en regelgeving voor hun taakuitoefening recht hebben op deze gegevens. Deze applicatie is uitsluitend bestemd voor gemeenten en bijzondere opsporingsinstanties. Veelal Boa's maken gebruik van deze applicatie.

TIP: als je gemeente reeds toegang heeft via de Toezichthouders, Boa's of Parkeerbeheer vraag of je gebruik kan maken van het bestaande contract / overeenkomst.

Verzekeringsgegevens mogen worden geraadpleegd ten behoeve van schadeafwikkeling (betrokkenheid bij schade). Hiervan kan sprake zijn als overheidseigendommen door een bestuurder van een motorvoertuig zijn beschadigd. Als de bestuurder zich niet bekend heeft gemaakt, dient de overheidsinstantie hiervan aangifte te doen bij de politie. Daarnaast mag je (met name bij kleinere schades) met de applicatie InfoRM de verzekeringsgegevens opvragen. Uiteraard moet je wel een bepaalde mate van zekerheid hebben over de betrokkenheid van het voertuig, oftewel dat je over het juiste kenteken beschikt.

Tenaamstellingsgegevens mogen door overheidsorganen worden geraadpleegd voor zover dat noodzakelijk is voor de goede uitoefening van hun publiekrechtelijke taak. Het gebruik van persoonsgegevens uit het kentekenregister valt alleen te overwegen als andere middelen (te beginnen bij aangifte bij de politie en/of raadplegen verzekeringsgegevens) niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Het is aan een overheidsorgaan om op verantwoorde wijze met de door de RDW geboden faciliteiten om te gaan. Let op: je moet achteraf, in geval van een audit van RDW, kunnen verantwoorden dat je het kenteken rechtmatig heb opgevraagd.

De [Verstrekkingsvoorwaarden](#) van de RDW staan vermeld op de site. [i](#) [d](#)

2.2.f Stichting Processen Verbaal

De [Stichting Processen Verbaal](#) (SPV) is een zelfstandige stichting met als doel het registreren van kenmerk meldingen-plus (de oude registratieset), processen-verbaal en verkeers ongevallen analyses (VOA) van aanrijdingen en aanvaringen. Belanghebbenden kunnen deze documenten opvragen om de schade af te kunnen handelen. Op deze manier wordt de politie administratief ontlast en kan zich richten op andere belangrijke politietaken. De betrokkenen/belanghebbenden hebben bij een verkeersongeval te maken met slechts één loket: SPV.

Voor wie bestemd: belanghebbenden kunnen tegen betaling* een afschrift van het ongevalsdossier bij de Stichting Processen Verbaal opvragen. Belanghebbenden zijn:

- direct betrokkenen (bestuurder, inzittenden, fietser of voetganger)
- vertegenwoordigers van de direct betrokkenen (advocaat, verzekeraar, etc.)
- directe familieleden en nabestaanden van slachtoffers
- andere betrokkenen (wegbeheerder, eigenaar aangereden objecten)

*Note: de kosten voor het opvragen van ongevalsdossiers worden voor de gemeenten betaald door het Ministerie van Justitie & Veiligheid.

[i](#) [d](#)

2.2.g Buurtonderzoek en persbericht

Bij schades van enige omvang of waarvan je redelijkerwijs kunt vermoeden dat buurtbewoners de aanrijding gehoord moeten hebben, moet je een buurtonderzoek houden. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het plaatsen van een advertentie of persbericht in een (plaatselijke) krant of door een kaartje in de brievenbus bij omwonenden te doen.

- Zie "[Bijlage 1 Voorbeeld persbericht](#)" hoe een persbericht opgesteld kan worden.
- Zie "[Bijlage 2 Voorbeeld buurtonderzoek](#)" voor een voorbeeld van een buurtonderzoek-kaartje.

Deze acties moeten zo snel mogelijk na de schadegebeurtenis worden uitgevoerd. Niet alleen is dit noodzakelijk om de veroorzaker op te sporen zodat schadeverhaal voor de overheidsorganisatie succesvol is maar ook omdat het vaak een vereiste is voor een succesvolle claim richting het Waarborgfonds. Zie ook [2.8 "Eventueel aanvullende schade-informatie opvragen"](#)

2.3 Expert en verzekeraar v/d veroorzaker inschakelen/informereren

Op het moment dat er een schade is waarvan het herstelbedrag vrij hoog gaat uitvallen, zoals bijvoorbeeld een paar kilometer wegdek dat opnieuw geasfalteerd moet worden omdat er over de gehele lengte een diepe kras zit, is het handig om de verzekeraar van de veroorzaker alvast een "voorlopige" aansprakelijkstelling te sturen. In deze aansprakelijkstelling geef je het geraamde bedrag aan en dat de schade nog niet hersteld is.

2.3.a Expertise inschakelen door interne afdeling

Omdat de interne afdeling (bijvoorbeeld een afdeling Openbare Ruimte of Gebouwenbeheer) vaak in eerste instantie de schade constateert en in kaart brengt, kan ervoor gekozen worden dat deze interne afdeling de verzekeraar van de veroorzakende partij (telefonisch) informeert en/of een voorlopige aansprakelijkstelling stuurt. Er kan dan direct een afspraak met een expert gemaakt worden. Zorg er wel voor dat ook jij wordt geïnformeerd om de voortgang van het proces te volgen. Je beschikt dan tevens over de laatste informatie.

2.3.b Expertise inschakelen door de behandelaar

Als er voor gekozen wordt dat de schadebehandelaar de verzekeraar van de veroorzaker informeert en/of een "voorlopige" aansprakelijkstelling stuurt informeert de interne afdeling de schadebehandelaar direct na het ontstaan/constateren van de schade. In overleg met de interne afdeling geef je de naam en het telefoonnummer van de betreffende medewerker, zodat de expert hiermee een afspraak kan maken.

2.3.c Gelegenheid geven opdracht tot expertise door verzekeraar van de veroorzaker

Door het direct informeren van de verzekeraar van de veroorzaker stel je de verzekeraar in de gelegenheid een expert te sturen om de schade te bekijken. Je voorkomt hiermee dat er achteraf een expert door de verzekering ingeschakeld wordt, die dan aan de hand van foto's moet bepalen of het schadebedrag rechtvaardig is. Dit kan pittige discussies opleveren.

Als je dit voor het herstel al met de verzekering regelt dan kom je over het algemeen tot een overeenkomst met de schade-expert. In sommige gevallen wordt het geld dan zelfs al overgeschreven voor het daadwerkelijke herstel plaats vindt. Zie voorbeeld in bijlage 6 onder [Expertise](#) hoe je een derde in de gelegenheid stelt om een schade-expert in te schakelen.

2.4 Opdracht tot schadeherstel

De buitendienst constateert de schade en probeert in eerste instantie alles eraan te doen om de schadelocatie zo veilig mogelijk in te richten. Men geeft opdracht tot schadeherstel waarbij het van belang is dat de schade eerst is vastgelegd volgens een vast patroon (zie "[2.2 Schade informatie verzamelen](#)") en eventueel "[2.3 Expertise](#)". Wanneer er opdracht gegeven wordt om schade te herstellen volgt een factuur vaak op een later moment. Er moet voor worden gezorgd dat de documenten (facturen, offertes) waaruit de kosten van het schadeherstel blijken worden doorgestuurd naar de schadebehandelaar. [i](#) [d](#)

2.5 Schadedossier overdragen aan schadebehandelaar

Alle informatie wordt door de interne afdeling(en) verzameld en deze draagt het dossier over aan de schadebehandelaar. [i](#) [d](#)

2.6 Schadedossier in behandeling nemen

Het dossier wordt binnen de organisatie op gebruikelijke wijze geadmistreerd. Er zijn diverse mogelijkheden om alle gegevens van een schadeverhaalszaak vast te leggen. Dit kan zijn in een software pakket als AAG, NARIS, Unit4 maar natuurlijk ook in Excel. Van belang is dat er door de organisatie een bewuste keuze wordt gemaakt hoe de gegevens worden vastgelegd en vooral ook wat je wilt vastleggen. Niet alleen het management, maar als het goed is ook de politiek, vraagt regelmatig naar resultaten van het schadeverhaal. [i](#) [d](#)

2.7 Dossier compleet ja/nee

De schadebehandelaar beoordeelt of alle stukken die nodig zijn om de schade te kunnen verhalen aanwezig zijn. Zie daarbij punt "2.2 Schade-informatie verzamelen". Afhankelijk van afspraken binnen de organisatie kan je zelf de ontbrekende informatie opvragen (zie [2.8](#)) of het incomplete dossier terugsturen naar de interne afdeling (zie [2.9](#)). Als de gegevens niet beschikbaar zijn en de schade daardoor niet verhaalbaar is kan het dossier gesloten worden (zie [2.10](#)). [i](#) [d](#)

2.8 Eventueel ontbrekende info opvragen

Zie "[2.2 Schade-informatie verzamelen](#)". [i](#) [d](#)

2.9 Dossier incompleet aangeleverd;

Zie "2.2 Schade-informatie verzamelen". Voor een hernieuwde poging of sluit het dossier zoals aangegeven in 2.10. [i](#) [d](#)

2.10 Afsluiten als niet verhaalbaar

Niet gelimiteerde lijst met redenen waarom je een dossier afsluit zijn bijvoorbeeld:

- Niet verhaald; dader onbekend
- Niet verhaald; schadebedrag te laag
- Niet verhaald; reeds hersteld door veroorzaker & na controle akkoord
- Niet verhaald; schadedossier incompleet aangeleverd
- Niet verhaald; vandalismeschade misschien nog mogelijkheden via www.halt.nl
- Ter info : de Halt-straf heeft tot doel grensoverschrijdend gedrag van jeugdigen zo vroeg mogelijk te stoppen en genoegdoening te bieden aan slachtoffers en maatschappij. [i](#) [d](#)

2.11 Aansprakelijkstelling en vordering versturen

Hieronder worden de meest gebruikelijke stappen benoemd die nodig zijn om een schade te verhalen. Hierbij gaan we uit van twee situaties namelijk:

- A. Schade waarbij de veroorzaker bekend is of, als de schade veroorzaakt is door een motorvoertuig, de verzekeraar van het voertuig.
- B. Schade door een motorvoertuig waarbij het motorvoertuig onbekend of niet verzekerd is (claim op het Waarborgfonds).

Voor de inhoud van de correspondentie kun je gebruik maken van de tekstblokken in de bijlage 6 [Voorbeeldalinea's](#).

A. Als een veroorzaker of de verzekeraar bekend is

2.11.a Aansprakelijkstelling. Met deze brief stel je de veroorzaker, of zo mogelijk zijn/haar verzekeraar, aansprakelijk voor de veroorzaakte schade. In de aansprakelijkstelling vermeld je:

- Waarom je iemand aansprakelijk stelt. Benoem hierbij de informatie die je hebt verzameld naar aanleiding van de [5w's](#).
- [De grondslagen](#). Maak eventueel een onderscheid om deze wel of niet te benoemen in een aansprakelijkstelling richting een burger en/of een verzekeringsmaatschappij / advocatenkantoor.
- Tevens vraag je de aansprakelijkheid te erkennen. [i](#) [d](#)

2.11.b Vorderingsbrief. Met deze brief maak je de omvang van je vordering kenbaar. Meestal is die omvang pas in een later stadium bekend. Vandaar dat je meestal voor het versturen van deze brief een aansprakelijkstelling hebt verstuurd.

2.11.c Discussiebrief. Mocht er in een zaak verschil van inzicht ontstaan over de schuldvraag, dan is er sprake van een schuldvraagdiscussie. Het is meestal nog gebruikelijk deze discussie schriftelijk te voeren, door je argumenten in een brief (of e-mail) uiteen te zetten. Het telefonisch uitwisselen en bediscussiëren van argumenten kan echter ook efficiënt zijn.

2.11.d Rappelbrief. Met deze brief herinner je de correspondentiepartner aan je eerdere correspondentie (bijvoorbeeld wanneer er geen reactie komt op de aansprakelijkstelling en/of vorderingsbrief). In plaats van het versturen van deze brief kan het in veel situaties efficiënter zijn om de correspondentiepartner telefonisch aan de eerdere correspondentie te herinneren.

2.11.e Stuitingbrief. Mocht de behandeling van een zaak zo veel tijd in beslag nemen dat verjaring van de zaak dreigt, dan kun je de verjaring stuiten door deze brief te sturen. In de regel verjaart een claim op grond van de WAM (aanrijdingen) 3 jaar na de schadedatum en claims op een andere grondslag 5 jaar na de schadedatum. Let op scheepvaartschades verjaren reeds na 2 jaar. Zie verder hoofdstuk 3.6. [i](#) [d](#)

B. Als een veroorzakend voertuig onbekend of niet verzekerd is:

2.11.f Waarborgfonds Als er door een onbekend of onverzekerd motorvoertuig schade is toegebracht aan het "wegmeubilair" (lantaarnpalen, vangrails, verkeerslichten, verkeersborden, enzovoort) of andere zaken en opstallen, is het onder voorwaarden mogelijk om deze schade bij het Waarborgfonds te claimen.

De belangrijkste voorwaarde is dat de overheidsinstantie voldoende bewijsmateriaal aanlevert waaruit blijkt dat de schade door een onbekend of onverzekerd motorvoertuig is veroorzaakt. Eveneens is belangrijk dat de overheidsinstantie zich volledig heeft ingezet om de veroorzaker te achterhalen voordat een claim aan het Waarborgfonds ingediend wordt.

Hieronder tips om bewijsmateriaal succesvol aan te leveren.

Foto's

Vaak zal uit de rond de schade aangetroffen sporen of uit het schadebeeld kunnen blijken dat een motorvoertuig de schade heeft aangericht. Het Waarborgfonds vraagt om een overzicht- en een detailfoto. Een voorbeeld hiervan kan je bekijken via de bijlage 3 "[Foto instructies](#)". (zie ook [2.2.a](#))

Aangifte bij politie en verrichten van buurtonderzoek

Naast de vaststelling dat de schade werd toegebracht door een motorvoertuig, moet ook vast staan dat dit motorvoertuig onbekend of onverzekerd is. Is dit niet het geval, dan dient de claim uiteraard te worden ingediend bij de verzekeraar van het voertuig.

In het geval dat de veroorzaker onbekend is, moet je je aantoonbaar hebben ingespannen om de identiteit van de veroorzaker te achterhalen. Je dient in elk geval binnen twee weken internet)aangifte te doen bij de politie. Bij schaden waarvan te verwachten is dat omwonenden iets gehoord hebben, doe je ook een schriftelijk en/of telefonisch buurtonderzoek en stuur je een verslag daarvan aan het Waarborgfonds.

In het geval dat de veroorzaker onverzekerd blijkt te zijn, stuur je uiteraard al zijn of haar gegevens naar het Waarborgfonds, inclusief het kenteken van het motorvoertuig. Vóórdat je deze claim bij het Waarborgfonds indient, is het noodzakelijk dat je de veroorzaker eerst zelf schriftelijk aansprakelijk hebt gesteld voor de geleden schade. Een kopie van deze aansprakelijkstelling stuur je mee met de claim.

Vergoeding Waarborgfonds van schade aan beweegbare rijbaanversperringen.

Op grond van [artikel 25 lid 1 sub a Wam](#) is een voorwaarde om voor schadevergoeding door het Waarborgfonds in aanmerking te komen, dat de benadeelde heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem kan worden verwacht om de identiteit van een schadeveroorzaker te achterhalen. Het Waarborgfonds stelt dat, nu het met een relatief beperkte investering technisch goed mogelijk is om een kenteken van een schadeveroorzakend motorrijtuig vast te leggen, zij niet gehouden is om schade aan dit soort objecten te vergoeden als een dergelijke camera niet is geplaatst, aangezien in dat geval de benadeelde niet heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem kan worden verwacht om de identiteit van de schadeveroorzaker te achterhalen.

Het Waarborgfonds heeft aangegeven aanrijdingschaden aan beweegbare rijbaanversperringen veroorzaakt door onbekend gebleven motorrijtuigen, ontstaan na 1 september 2014, niet meer te zullen vergoeden, als er geen camera is geplaatst die het kenteken van het schadeveroorzakend voertuig kan registreren. De houdbaarheid van dit standpunt moet nog blijken.

Daarnaast behoudt het Waarborgfonds zich het recht voor om een verzoek om schadevergoeding af te wijzen als: een locatie waar een beweegbare rijbaanversperring is geplaatst niet minimaal is ingericht conform de CROW-richtlijnen; in het geval er sprake is van een voor verkeersdeelnemers onduidelijke/verwarrende situatie of in het geval een beweegbare wegversperring al meerdere malen op eenzelfde locatie is aangerezen.

[i](#) [f](#)

2.12 Kostenoverzicht opstellen

Bij het verhalen van schade zullen er naast de kale schade ook verschillende kosten zijn. De vraag doet zich dan voor of en in hoeverre die kosten dan te verhalen zijn. Hieronder wordt daar per kostensoort op in gegaan.

2.12.a BTW

Als een schade wordt gerepareerd zal de hersteller of de aannemer daarvoor een factuur met BTW (belasting over toegevoegde waarde) aan de overheidsinstantie overleggen. Maakt deze BTW onderdeel uit van de verhaalbare schade? Het antwoord is “ja en nee”. Een onderneming kan veelal de BTW die zij moet afdragen verrekenen met de BTW die zij moet betalen. Als een onderneming dus een schade lijdt en een factuur van de aannemer moet betalen, kan zij ook de BTW verrekenen. De BTW maakt daarom geen onderdeel uit van de schade. Als een onderneming een schade verhaalt, kan deze de BTW daarom niet vorderen. Voor een particulier is dit anders. Deze kan geen BTW verrekenen. De BTW maakt daarom onderdeel uit van de verhaalbare schade. Maar hoe zit dat bij een lokale overheid? [i](#) [f](#)

2.12.b BTW-Compenstatiefonds (BCF)

Sinds het BCF in het leven is geroepen, is er onduidelijkheid geweest over de vraag of een schade van een lokale overheid in- of exclusief BTW moet worden vergoed. Met de introductie van het BCF kunnen lokale

overheden weliswaar BTW verrekenen via het BCF, maar daarvoor is wel een korting op het gemeentefonds gekomen. Zowel de Vereniging Nederlandse Gemeenten als het Verbond van Verzekeraars hebben hierover geadviseerd, zie hiervoor "[Bijlage 9 Advies Verbond van Verzekeraars over het BCF](#)" en "[Bijlage 10 Advies VNG over het BCF](#)". Kort gezegd komen deze adviezen er op neer dat lokale overheden via het BCF kunnen verrekenen en dat daarom de BTW geen onderdeel kan uitmaken van de te vorderen schade.

2.12.c Wettelijke rente

Als er schade is ontstaan als gevolg van een onrechtmatige daad of door een toerekenbare tekortkoming, heeft de schadelijdende partij, op grond van artikel 6:83 BW, direct een vordering op de schadeveroorzaker. Vanaf dat moment kan ook de wettelijke rente gevorderd worden. De periode waarover rente kan worden gevorderd is de periode vanaf het ontstaan van de schade totdat de schade is vergoed (artikel 6:119 BW).

Veelal wordt deze rente pas vergoed zodra er om gevraagd wordt. Het is dus belangrijk om in de vordering aan de schadeveroorzaker te vermelden dat de wettelijke rente ook betaald moet worden.

De hoogte van de wettelijke rente bedraagt sinds 1 januari 2015 2% en wordt periodiek door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur bijgesteld. Op de site <http://www.wettelikerente.net> kun je zelf een renteberekening uitvoeren. Kies daarbij voor de samengestelde rente voor consumententransacties.

2.12.d Administratiekosten / Buitengerechtigde kosten

Voor het verhalen van een schade waarvoor een derde aansprakelijk is, moeten door de schadelijdende partij kosten worden gemaakt. Omdat die kosten verband houden met de schade, worden deze kosten geacht deel uit te maken van de schade. Dit volgt uit [artikel 6:96 BW](#). De kosten waar we het hier over hebben vallen in principe onder lid 2 sub c: redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte. Onder sub c vallen alle administratieve werkzaamheden, waaronder de correspondentie, die moet worden verricht om de schade te verhalen, voor zover die kosten niet in of ten behoeve van een gerechtelijke procedure worden gemaakt. Dus ook als er een advocaat wordt ingeschakeld om schade te verhalen buiten rechte, vallen deze kosten onder sub c. De algemene benaming voor deze kosten is "buitengerechtigde kosten", maar door verhalende overheden wordt de benaming "administratiekosten" meestal gebruikt. De kosten dienen vergoed te worden voor zover de derde aansprakelijk is en mits de kosten voldoen aan de dubbele redelijkheidstoets. Met de dubbele redelijkheidstoets wordt bedoeld dat het redelijk is dat er kosten zijn gemaakt om de schade te verhalen, en dat de kosten die zijn gemaakt op zich redelijk moeten zijn. Vaak wordt dit zo uitgelegd dat de kosten in verhouding moeten staan tot de schade die wordt verhaald. In principe worden de daadwerkelijke kosten in rekening gebracht bij de aansprakelijke partij. Dit is bijvoorbeeld goed mogelijk als een advocaat of een andere externe de schade verhaalt. Er is dan immers een factuur die gebaseerd zal zijn op het aantal gewerkte uren. De meeste lokale overheden verhalen zelf hun schade. Ook dan zou je op basis van gewerkte uren je kosten kunnen verhalen, maar gebruikelijk is dat de kosten worden berekend aan de hand van een staffel.

Er is gekeken hoe verzekeraars met hiermee om gaan. Verzekeraars hanteren geen "algemene" tabellen m.b.t. administratiekosten. Ze kennen enkele specifieke regelingen zoals het convenant '[Regeling Administratiekosten](#)' van het Verbond. Dit convenant heeft tot doel onzekerheid over de verhaalbaarheid van administratiekosten en geschillen hierover te voorkomen bij het verhalen van onverzekerde materiële schade aan motorrijtuigen op een aansprakelijke partij. Het convenant is gesloten tussen aansprakelijkheidsverzekeraars en professionele beheerders en eigenaren van wagenparken of hun belangenbehartigers. Het convenant is alleen van toepassing bij schades aan voertuigen die onderdeel uitmaken van een wagenpark waarvan de intekenaar beheerder of eigenaar dan wel diens belangenbehartiger is.

Verder kennen verzekeraars het Convenant [Normering schade Geleiderail, Lichtmast en Rimob](#), een regeling van De Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en de schadeverzekeraars die lid zijn van het Verbond van

Verzekeraars, voor zover zij zich door schriftelijke aanmelding voor dit convenant hebben ingeschreven, en Rijkswaterstaat waarin ook een staffel voor administratiekosten is opgenomen.

Tot slot discussies over gevorderde maar niet betaalde administratiekosten duren overigens vaak lang en leiden in de meeste gevallen niet tot een betere uitkomst. [f](#) [b](#)

2.12.e Expertisekosten

Om de schade vast te stellen of om de toedracht te onderzoeken zal soms een expert in worden geschakeld. Deze kosten komen op grond van [artikel 6:96 lid 2 sub b](#) BW voor vergoeding in aanmerking, mits bij het maken van deze kosten is voldaan aan de dubbele redelijkheidstoets: het moet redelijk zijn dat de kosten zijn gemaakt, en de kosten moeten redelijk zijn (vergelijk 2.13.d over de administratiekosten). Als invulling van dat begrip wordt ook vaak gesteld dat de gemaakte kosten in verhouding tot de schade moeten staan. Dit is echter zeker geen wet van Meden en Perzen! Het is heel goed mogelijk dat de kosten door omstandigheden die verband houden met de schade, hoog uitvallen in verhouding tot die schade, maar dat toch beredeneerd kan worden dat deze kosten toch vergoed moeten worden. De kosten onder sub b betreffen over het algemeen expertisekosten, maar zodra je als medewerker achter je bureau informatie verzamelt en nota's beoordeelt om de schade en de aansprakelijkheid vast te stellen, zou je ook kunnen stellen dat de kosten die daarmee gemoeid zijn onder sub b vallen. [f](#) [b](#)

2.12.f Overige kosten

De post "overige kosten" die kunnen worden verhaald is zeer divers, en in deze paragraaf kunnen ook maar enkele voorbeelden worden aangehaald. Het gaat hierbij niet zozeer om kosten die verband houden met het verhalen van de schade, maar kosten die onderdeel uitmaken van de schade zelf, maar waarvan dat niet altijd duidelijk is. Deze kunnen verschillen per schade en per overheidsinstantie.

- Manuren; Dit betreft inzet van eigen medewerkers bij het herstel van de schade. Hiervoor kan op basis van een uurloon een bedrag worden vastgesteld. Eigen medewerkers kunnen ook toezicht hebben gehouden op de uitvoering, hetzij door eigen medewerkers, hetzij door anderen.
- Eigen voorraad; Bij het herstel van een schade kan gebruik worden gemaakt van materiaal dat speciaal daartoe door de overheidsinstantie is opgeslagen. Om deze eigen voorraad aan te kunnen houden, moeten kosten worden gemaakt voor een opslagruimte en beheer. Deze kosten kunnen, voor zover op de schade van toepassing, in verhouding worden doorberekend.
- Vervangende voertuigen; Als een wagen door een schade uit de roulatie is en het noodzakelijk is om gelijk een vervangend voertuig in te schakelen, kunnen de kosten voor het aanhouden van een extra voertuig naar verhouding aan de schade worden toegerekend. Dit is gebruikelijk bij vervoerbedrijven. Gebruik materieel of dienstwagen
- Wordt bij het herstel materieel ingezet of een voertuig gebruikt, dan zijn de kosten die hiervoor gemaakt worden ook verhaalbaar.

De lijst is nog flink uit te breiden. Houd er altijd rekening mee dat het in rekening brengen van kosten altijd redelijk moet zijn. Toon daar ook enige lenigheid in. Het ongelimiteerd opvoeren van kostenposten bevordert over het algemeen niet de bereidwilligheid van de schadeveroorzaker om de zaak snel af te wikkelen. Uiteindelijk mag het te vorderen bedrag nooit meer zijn dan het financieel nadeel van de vorderende partij. En dat financieel nadeel moet altijd verantwoord kunnen worden. [f](#) [b](#)

2.13 Rappel

Als de wederpartij niet reageert op een aansprakelijkstelling, een ingediende vordering of een andere brief (of e-mail), zal deze daaraan herinnerd moeten worden. Het is vrij standaard om uit te gaan van een termijn van 4 weken voordat er een rappel verstuurd wordt. In het systeem waarin de schades worden geregistreerd wordt, na het versturen van een brief, deze termijn vastgelegd.

Een dergelijke herinnering stuur je twee of drie keer (je kunt uiteraard ook telefonisch contact opnemen). Daarna kun je overgaan tot escalatie: je dreigt de zaak uit handen te geven als niet gereageerd wordt. Een zaak kan dan worden overgedragen aan bijvoorbeeld een eigen jurist of aan een advocaat. Dit wordt beschreven in 2.15. In de bijlagen staat zowel een voorbeeld van een normale brief als een rappelbrief waarin je aangeeft de zaak uit handen te geven. [🔗](#) [📄](#)

2.14 Discussie

Nadat je een wederpartij aansprakelijk hebt gesteld, zal in veel gevallen blijken dat de aansprakelijkheid niet zonder meer erkend wordt. De wederpartij is het oneens met het standpunt. Hij beweert bijvoorbeeld dat de schade niet door hem is veroorzaakt, dat de beschreven toedracht niet klopt, dat de toedracht geen aansprakelijkheid oplevert of dat de beweerde schadeomvang niet het gevolg kan zijn van de toedracht. Kortom, je wordt uitgedaagd om de wederpartij te overtuigen van diens betrokkenheid, de toedracht, de aansprakelijkheid en/of de schade. Alhoewel elke discussie anders verloopt en het dus lastig is om in het algemeen aan te geven hoe een discussie zou kunnen worden opgepakt, geven we hier toch een paar tips.

Om te kunnen reageren op argumenten van de wederpartij, is het van belang dat de zaak helder voor je is

- Wat is de toedracht geweest?
- Waaruit blijkt de betrokkenheid van de wederpartij?
- Waarom is de wederpartij volgens jou aansprakelijk?
- Op welke juridische grondslag baseer je jouw vordering?
- Zijn er meer grondslagen mogelijk?
- Is de gevorderde schade daadwerkelijk vastgesteld?

In principe wordt een claim opgebouwd uit twee elementen: feiten en juridische grondslagen. Zie voor een toelichting op de belangrijkste juridische grondslagen [bijlage 8 Grondslagen en relevante regeling m.b.t. het verhaal van schade](#).

Vervolgens is het belangrijk om de verweren van de wederpartij te analyseren. Zijn ze ter zake en op welk aspect gaan deze in. Hebben ze betrekking op de aangedragen feiten of gaan ze in op de grondslag van de aansprakelijkstelling?

Het is handig om de verweren samen te vatten en vervolgens daar een afdoende reactie op te geven. Maak dan bij de beoordeling van de argumenten over de feiten wel een onderscheid tussen de juridische relevante en juridisch irrelevante feiten. De aansprakelijkheid wordt namelijk beoordeeld op grond van feiten voor zover deze juridisch relevant zijn.

Als een verweer ten aanzien van de feiten juridisch relevant is, moet je dit verweer met een beroep op geconstateerde en aangetoonde feiten weerleggen.

De feiten die je overhoudt wordt ook wel de juridische fictie van de werkelijkheid genoemd. Het kan zijn dat er niet over alle feiten overeenstemming bestaat. Dat hoeft niet erg te zijn, zo lang de feiten waarover wel overeenstemming bestaat voldoende zijn om de aansprakelijkheid aan te tonen, dat wil zeggen: de juridische grondslag van de aansprakelijkstelling onderbouwen.

Als de wederpartij zich verweert tegen de juridische grondslagen is van belang hoe dat verweer wordt geformuleerd. Het kan zijn dat iemand de wet niet kent of niet begrijpt. Dan zal een korte uitleg op z'n plaats zijn. Vaker zal geprobeerd worden de toepasselijkheid van de juridische grondslag door middel van jurisprudentie "onderuit te halen". Let er dus op dat jurisprudentie vooral gebruikt wordt om een juridische regel duidelijker te krijgen en niet om over de feiten zelf een uitspraak te doen. Als het feitencomplex in de aangehaalde jurisprudentie helemaal niet lijkt op het feitencomplex waarover de claim gaat, wil dat niet zeggen dat er geen juridische overeenkomsten gevonden kunnen worden tussen de jurisprudentie en de claim.

Ga dus niet zozeer in op de feiten die in de door de wederpartij aangedragen jurisprudentie worden gegeven, maar beoordeel in hoeverre de uitspraken van de rechter over de juridische grondslagen iets te maken hebben met de claim. Daarna is natuurlijk van belang om te beoordelen of daarmee de argumenten van de wederpartij worden onderbouwd. [i](#) [b](#)

2.15 Escalatie

Als de discussie niet leidt tot een positief resultaat, en het verweer van de wederpartij je ook niet kan overtuigen dat het gelijk aan zijn zijde ligt, zul je verdere stappen moeten ondernemen. In principe zijn er twee smaken: het dossier overhandigen aan de juridische afdeling van jouw organisatie, of overgaan tot dagvaarding. Voorafgaande aan deze acties is het vaak effectief om een (dreig)brief te sturen om de actie aan te kondigen. Soms is dat genoeg om toch een betaling van de schade te verkrijgen.

De juridische afdeling zal soms nog proberen met een brief tot een minnelijke oplossing te komen, maar heeft in principe niet veel meer munitie dan de verhaal ambtenaar. Als de vordering hoog genoeg is of de zaak principiële genoeg is, komt dagvaarding van de wederpartij in beeld.

Een gerechtelijke procedure kan zowel door een advocaat als door de organisatie zelf worden gevoerd, als het een zaak betreft die voor de Rechtbank sector Kanton kan worden gebracht.

Als de schade en de kosten (expertisekosten, kosten buiten rechte) minder dan € 25.000 bedragen kan de dagvaarding worden geschreven door een (civiel) jurist van de overheidsinstantie. Er dient wel een deурваarder benaderd te worden om de dagvaarding te laten betekenen aan de wederpartij en aan de rechtbank te sturen. Enige ervaring met het schrijven van juridische stukken is wel handig, maar het voeren van een Kanton procedure is niet overdreven ingewikkeld. Er zullen vooral stukken worden uitgewisseld door de partijen, waarna de rechter tot een vonnis komt. Soms zal hij een zogenaamde comparitie gelasten, waarbij de partijen dan voor de rechter hun verhaal mogen doen en waarbij de rechter vragen kan stellen.

Als het zelf voeren van een procedure geen optie is of wanneer de schade boven € 25.000 uitkomt, kan de zaak worden uitbesteed aan een advocaat. Houdt er rekening mee dat de kosten van de advocaat gemaakt tijdens de procedure niet (volledig) voor vergoeding in aanmerking komen. Het is daarom goed om een kosten/baten afweging te maken en te (laten) beoordelen wat de kans op succes is. Overigens ligt het voor de hand om ook al in een eerder stadium deze afweging te maken: hoe ver wil je gaan om een schade van € 250,- te verhalen? De interne kosten zullen al snel meer bedragen dan de opbrengsten.

Voor meer informatie over de gang naar de rechter, verwijzen we graag naar <http://www.rechtspraak.nl>.

Soms wordt er voor gekozen om een incassobureau in te schakelen om de schade te verhalen. Omdat dit als dreigend wordt ervaren door de wederpartij, wordt er dan vaak wel betaald. Let er echter op dat een incassobureau niet de schadevergoeding kan opeisen. Daarvoor is eerst een uitspraak van de rechter nodig. [i](#) [b](#)

2.16 Ontvangst financiële afwikkeling

Het is van groot belang om de ontvangen betalingen van het schadeverhaal goed in beeld te brengen. Vooral het management en de onderdelen van jouw organisatie, waarvoor je het schadeverhaal uitvoert, willen graag overzichten per kwartaal/jaar hebben van o.a.:

- totaalbedrag van ontvangsten afgeronde verhaal zaken;
- oninbaar gebleven verhaal zaken;
- de reden van oninbaarheid;
- totaalbedrag van voor eigen risico gebleven bedragen;
- voor welk onderdeel binnen jouw organisatie de opbrengst van het schadeverhaal is.

Zorg dus voor een goede registratie. Liefst een registratie die ook het financiële plaatje in beeld brengt. Elke organisatie doet dit op zijn eigen manier. Maak hier dus goede afspraken over met de juiste onderdelen binnen jouw organisatie. Vooral de financiële afdeling. [🔗 📄](#)

3. Aanvullende informatieve zaken / verhaal mogelijkheden

3.1 Voegen in een strafproces

Wat is voegen? Als een iemand een strafbaar feit pleegt (bijvoorbeeld vernieling, inbraak enz), dan is diegene aansprakelijk voor de daarbij [veroorzaakte schade](#). De officier van justitie beslist of de verdachte voor de rechter moet verschijnen. Zo ja, dan volgt een strafzitting. Op die zitting zal de officier van justitie een straf eisen. Je bent slachtoffer geworden van een misdrijf of overtreding en je hebt schade geleden. Deze schade moet worden hersteld en om deze vergoed te krijgen bestaat de mogelijkheid om als benadeelde partij te voegen in het strafproces tegen de verdachte. Dit kan door middel van [een formulier](#) of dit kan mondeling op het moment van de zitting. Allebei de mogelijkheden noemen we voegen. Als de (lokale) overheid zich heeft gevoegd in het strafproces, dan vraagt de officier van justitie aan de rechter om óók een uitspraak te doen over de toewijzing van uw schade. De claim loopt als het ware mee in het proces tegen de verdachte. Er hoeft dus geen aparte procedure te worden gestart. Aan het voegen zijn kosten verbonden. Er is geen verplichting om een advocaat in te schakelen. Dat mag natuurlijk wel.

Voorwaarden voor voeging in het strafproces

- Er is schade geleden door een strafbaar feit
- De verdachte is opgespoord
- De schade of een deel daarvan niet op een andere manier vergoed gekregen
- De verdachte moet voorkomen, er vindt dus een strafzitting voor de rechter plaats
- De verdachte moet voorkomen voor het feit waarvan u slachtoffer bent geworden

Wie kan zich voegen

- Benadeelde: Een benadeelde (iemand die schade heeft geleden door een strafbaar feit) van 18 jaar of ouder, kan zelf in de procedure optreden
- Nabestaanden: Nabestaanden kunnen zich voegen in een strafproces voor specifieke kosten
- Rechtspersoon: voor een rechtspersoon moet een vertegenwoordigingsbevoegde of een gemachtigde (een natuurlijk persoon) optreden.

Hoe kunt u zich voegen

1. Voordat de zitting plaatsvindt, wordt er [schriftelijk gevoegd met het formulier](#), dit wordt door de OM verzonden. Dit formulier vult u in en stuurt u met de post weer terug. Als u voor de zitting voegt dan hoeft u niet aanwezig te zijn. Wordt de provincie/gemeente/rijk [opgeroepen](#) dan ben u wel verplicht te verschijnen op de zitting.

2. Tijdens de zitting voegen. Er zijn twee mogelijkheden.

2.1 Schriftelijk: U zorgt ervoor dat de rechter kort vóór de aanvang van de zitting een schriftelijke opgave ontvangt van uw schade en de omstandigheden waaronder die schade is opgetreden. Deze schriftelijke opgave kunt u persoonlijk aan de rechter geven, of aan de griffier van het gerecht waar de zitting zal plaatsvinden.

2.2 Mondeling: U kunt uw opgave ook mondeling doen, tijdens de zitting. U moet dan zelf tegen de rechter zeggen dat u schadevergoeding eist.

Schade

Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten schade: materieel en immaterieel.

Bij materiële schade gaat het meestal om de waarde van vernielde of gestolen goederen, medische kosten en verlies van inkomsten omdat u een tijd niet kon werken. De hoogte van materiële schade is in het algemeen redelijk goed vast te stellen.

Bij immateriële schade gaat het om het verdriet, de pijn en de angst. Vergoeding van immateriële schade heet ook wel 'smartengeld'. De hoogte van immateriële schade is vaak lastig vast te stellen

Het vonnis

Is de rechter van mening dat er recht is op schadevergoeding en acht hij het feit bewezen, dan kan hij de dader veroordelen tot het betalen van (een gedeelte van) de claim. De rechter kan een schadevergoeding toewijzen. U zult zelf het bedrag moeten innen. De rechter legt als verplichting aan de dader op dat deze de schade aan u moet betalen. Dit is de zogenoemde 'schadevergoedingsmaatregel'. De officier van justitie zal in dit geval het Centraal Justitieel Incasso Bureau inschakelen, die probeert het bedrag voor u te innen.

Hoger beroep

Als de officier van justitie of de verdachte in een strafzaak in [hoger beroep](#) gaat, dan gaat uw vordering tot schadevergoeding vanzelf mee. U ontvangt hiervan schriftelijk bericht. [🔗](#) [📄](#)

3.2 Verhaalswet Ongevallen Ambtenaren (VOA)

Als een werknemer uitvalt door een ongeval waarvoor een derde aansprakelijk is, of moet verzuimen als gevolg van een daad van agressie en of geweld, heeft dat een aantal gevolgen. Bijvoorbeeld: een leidinggevende moet vervanging regelen en de (lokale) overheid moet het nettoloon van de werknemer doorbetalen. Als het een langdurig ziekteproces betreft dient men de nodige aandacht te besteden aan het re-integratie proces van de werknemer. Bij een dergelijke situatie kan men de loondoorbetalings- en de re-integratiekosten in de meeste gevallen verhalen. Dit is ook het geval als de gebeurtenis plaatsvindt in de privé-tijd van de werknemer. Dit wordt het regresrecht of loonregres genoemd.

Op de site van het VPO is een uitgebreide handleiding te vinden. Onderstaand hebben wij alvast een aantal aspecten benoemt om het VOA regres ter hand te nemen.. [🔗](#) [📄](#)

3.2a Juridische grondslag VOA

Met de verhaalswet VOA van 31 juli 1965 is vastgelegd dat ambtenaren in dienst van de (lokale) overheid bij een ziekmelding, deze overheid loonschade kan verhalen indien een derde partij de veroorzaker is van de ziekmelding.

Onder de ambtenaar wordt verstaan conform artikel 1:

- a. degene, die uit hoofde van een dienstverhouding een bezoldiging of een beloning geniet, welke hetzij direct, hetzij ingevolge een subsidieregeling ten laste komt van de openbare geldmiddelen;*
- b. de dienstplichtige militair.*

In de VOA wordt aangegeven dat de overheid als werkgever de kosten van voorzieningen en betaalde salariscomponenten naar burgerlijk recht kan verhalen, het zogenaamde VOA-regres. In de VOA wordt verwezen naar het Burgerlijk Wetboek (BW) titel De onrechtmatige daad, waarin het verhalen van de schade is opgenomen. Tevens is er een speciale regeling in artikel 185 van de wegenverkeerswet (Wvw) opgenomen. De VOA zelf is dus een wetgevende richtlijn. [🔗](#) [📄](#)

3.2b Van toepassing zijnde wetgeving

[Burgerlijk Wetboek \(BW\) hoofdstuk 6 artikel 162.](#)

Artikel 6:162 BW is het algemene artikel (onrechtmatige daad/onrechtmatig handelen) op grond waarvan een schuldige derde kan worden aangesproken. Men zal hierbij moeten bewijzen (schuldaansprakelijkheid) dat:

- er een onrechtmatige daad is gepleegd of er is onrechtmatig gehandeld
- de schuld ligt bij de veroorzaker
- er daadwerkelijk schade is ontstaan
- er een direct oorzakelijk verband is tussen de onrechtmatige daad of het onrechtmatig handelen en de schade

Voorbeeld: Een werknemer wordt door een fietser of auto aangereden waardoor hij enige tijd zijn werkzaamheden niet kan verrichten. Bij het verhalen van loonschade zal men de bovengenoemde vier vereisten moeten bewijzen. [🔗](#) [📄](#)

[Burgerlijk Wetboek \(BW\) hoofdstuk 6 artikel 179.](#)

Artikel 6:179 BW betreft door dieren veroorzaakte of aangerichte schade. Als de werknemer zich ziek meldt als gevolg van een ongeval met een dier is de bezitter van het dier aansprakelijk te stellen. Denk hierbij aan een hondenbeet of een trap van een paard. De werkgever kan de loonschade en de re-integratie kosten verhalen. De werknemer zijn persoonlijke schade. [🔗](#) [📄](#)

[Wegenverkeerswet artikel 185 \(WVW\)](#)

Daarnaast is er nog speciale regeling in de Wegenverkeerswet opgenomen voor aansprakelijkheid in verband met verkeersongevallen. Artikel 185 van de WVW geeft aan dat de eigenaar/houder van een motorvoertuig verplicht is om schade aan personen en zaken te vergoeden. Er moet dan voldaan zijn aan enkele voorwaarden:

- er moet met het motorvoertuig op de weg worden gereden;
- het motorvoertuig moet betrokken zijn bij een verkeersongeval;
- door dit verkeersongeval moet schade zijn ontstaan aan personen of zaken

De eigenaar/houder van het motorvoertuig dat de schade heeft veroorzaakt kan, als aan de hierboven opgesomde voorwaarden is voldaan, alleen onder de schadevergoedingsverplichting uitkomen wanneer aannemelijk is dat het ongeval te wijten is aan overmacht. Het is daarom vanuit bewijsrechtelijk oogpunt gezien, het beste om verhaal van schade door verkeersongevallen, te baseren op dit artikel in plaats van op art 6:162 BW dat bewijs van schuldaansprakelijkheid verlangt.

Personen of zaken die met het motorvoertuig, dat de schade heeft veroorzaakt, worden vervoerd, vallen niet onder de werking van dit artikel.

Voorbeeld: Een werknemer wordt tijdens zijn vakantie in Nederland op een zebepad aangereden door een motorvoertuig. Hij kan hierdoor twee maanden niet werken. De eigenaar/houder van de auto, dan wel zijn verzekeraar, zal de schade moeten vergoeden. Een beroep op overmacht is hierbij niet mogelijk. Wanneer de werknemer overgestoken zou zijn, terwijl een verkeerslicht voor hem op rood stond, is er ten dele sprake van eigen schuld. Toch blijft dan nog volgens de jurisprudentie het motorvoertuig voor minimaal 50% aansprakelijk.

Je kunt er voor kiezen de verhaal zaken zelf te verhalen op de veroorzaken partij. Er zijn echter ook diverse bureaus die deze verhaals zaken tegen een bepaalde vergoeding voor je regelen. Aangezien we hier geen namen willen noemen om reclame te voorkomen adviseren wij je om op internet te kijken. Let op: Verhaaltermijnen zijn gekoppeld aan een verjaringstermijn. Algemeen geldt dat na het verstrijken van 5 jaar geen regres meer kan worden ingediend. In het kader van de WAM (verkeer) is de termijn begrenst tot maximaal 3 jaar. Zelf bij schadevaren is er een termijn van 2 jaar. Voor alle dossiers geldt: tijdig stuiten! Het is dan ook goed regres zo snel als mogelijk in te voeren om geen regresdossiers te laten verlopen, want die zijn er statistisch gezien ongetwijfeld.

Wil je zelf een regreszaak oppakken, dan vindt zijn er een tweetal voorbeeldbrieven uit een regres dossier toegevoegd. Je ziet de regresbrief en de reactie van de verzekeraar. Zie [bijlage 7](#)

3.3 Externe schadebehandeling noodzakelijk of handig?

Er zijn veel verschillende redenen te noemen om het proces schadeverhaal proces (deels) uit te besteden aan een derde partij. Onderstaand een beknopte lijst met redenen die hieraan ten grondslag kunnen liggen:

- Een tekort aan formatie / capaciteit
- Verhaal zaken waarvan het te verhalen bedrag behoorlijk in de papieren loopt
- Een financiële afweging op de afdeling
- Het aantal te verhalen schadedossiers
- Gebrek aan noodzakelijke kennis voor de behandeling van schadedossiers (juridisch, technisch, enz)
- Tijdelijke onderbezetting door vakanties, ziekte

Hierin ligt echter wel een gevaar verscholen. Let op dat je zelf de regie houdt , zodat de uit te voeren werkzaamheden niet geheel buiten de organisatie komen te liggen en daardoor de kennis wegvloeit. Verder zal er altijd nog een aanspreekpunt in de organisatie moeten zijn die intern de benodigde gegevens ter afwikkeling van het dossier kan ophalen en communiceren.

Er zijn commerciële schadeservice aanbieders actief op de Nederlandse markt. Denk hierbij aan de volgende instanties of onderdelen:

- De zelfstandigen (via je eigen netwerk)
- De specialisten (wegmeubilair, loonschades)
- Gelieerd aan een Schade-expertisebureau
- Gelieerd aan een verzekeraar / makelaar

Vaak wordt deze service aangeboden tegen een schappelijke prijs bij afname van een product van een verzekeraar, makelaar of expertisebureau. Er zijn ook aanbieders die “gratis” verhalen. Dit is dan mogelijk door dat de van toepassing zijnde dossierkosten bij de veroorzaker worden verhaald. Feitelijk is dit dus niet gratis. De kosten van het verhaalbureau moeten ook betaald worden waardoor het schadebedrag wordt verhoogd. Indien de schade in eigen beheer wordt afgewikkeld kunnen deze kosten in het algemeen lager zijn en deze kosten kunnen geboekt worden als een opbrengst voor de eigen organisatie.

De zelfstandige schadeverhaal specialist vindt je meestal via je eigen netwerk. Het zijn doorsnee genomen Zzp'ers die hun sporen hebben verdiend in de verzekerings- en schadewereld en inmiddels voor zichzelf zijn begonnen. Ze werken per dossier of op uren basis. Men kan deze specialisten inhuren voor zowel hele als halve dagen.

De Zzp'ers kan op zijn privéadres dossiers behandelen maar natuurlijk ook op de gemeentelijke locatie. Het op afstand behandelen van dossiers houdt in dat men bijvoorbeeld via internet de gegevens verstuurt. Verstuur documenten uiteraard alleen via een beveiligde omgeving. Dit in het kader van de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) per 25 mei 2018

Soms is er een samenwerkingsverband met een collega gemeente een hele goede optie. Informeer eens bij je buurgemeente!

3.4 Schade door of bij bouwwerkzaamheden.

Elk bouwproces is een complex proces. Er zijn zeer veel uiteenlopende taken te verrichten op verschillende terreinen. Vanaf het allereerste begin, het initiatief tot aan het ontwerp, de uitvoering, de financiering, het onderhoud en de exploitatie. Een bouworganisatievorm is de manier waarop de opdrachtgever al deze taken verdeelt over verschillende partijen. Die verdeling heeft consequenties voor de contractvorm, de juridische vastlegging van de afspraken tussen de partijen, waar jij als verzekeringsambtenaar misschien wel mee te maken krijgt. Kortom een veelvoud aan vragen komt hier dan naar voren. Om er maar een paar te noemen: Hoe is de bouw georganiseerd? Welke partij is verantwoordelijk voor mogelijke schade? Welke risico's kun je verzekeren en welke partij moet daar dan voor zorgen? Wat is het nut van verzekeren, wat de noodzaak, kortom: wat is verzekeren nou eigenlijk? En welke verzekeringsvorm kies je in het ene geval, welke in het andere? Dat zijn vragen waar elke verzekeringsambtenaar vroeg of laat tegenaan loopt, en die zijn niet een-twee-drie te beantwoorden. Het beantwoorden begint volgens ons bij het identificeren van de risico's, van de algemene risico's als storm, brand en braak maar vooral van de bijzondere risico's die de bouw betreffen en die contractueel vastgelegd moeten worden. Alle verzekeringsambtenaren moeten weten hoe de verantwoordelijkheden van bouwende partijen in algemene voorwaarden worden vastgelegd, en waar die de gemeente, de provincie of het waterschap raken. Zij moeten weten hoe ze een schade afhandelen. Zij moeten enerzijds weten hoe zij zich tegen claims van burgers en bedrijven kunnen verzekeren, anderzijds ook hoe zij zich jegens claimende burgers en bedrijven zorgvuldig en verantwoord gedragen. Kortom een scala aan zaken die je niet zomaar dagelijks over je bureau krijgt.

Indien er schade ontstaat door bouwwerkzaamheden die door of namens de overheid worden uitgevoerd verwijzen we je naar het boekje "[Hoe trek je de Car](#)". In hoofdstuk 17 tref je de schadeafhandeling stap voor stap aan. Hierin worden de verschillende stappen in het schadeproces uitgebreid behandeld. In de bijlage 9 en 10 van dit boekje zijn voorbeelden van schadeformulieren opgenomen [🔗](#) [📄](#)

3.5a Regres recht WMO 2019

Het Verbond van Verzekeraars heeft besloten de overeenkomst afkoop regresrecht met de VNG na 2018 niet te verlengen. Met de overeenkomst was er de afgelopen 4 jaar jaarlijks één moment waarop de aansprakelijkheidsverzekeraars gezamenlijk de regreskosten aan gemeenten betaalden voor Wmo-voorzieningen. Gemeenten kunnen de kosten die zij maken voor Wmo-voorzieningen bij ongevallen na 1 januari 2019 zelf verhalen op aansprakelijkheidsverzekeraars. Uit nieuwe inzichten blijkt dat slachtoffers van een ongeval waarbij een andere partij aansprakelijk is voor de letselschade, wel gewezen mogen worden op de mogelijkheid zich tot het Wmo-loket van de gemeente te wenden, maar daartoe niet verplicht kunnen worden. Hiermee vervalt voor de verzekeraars een belangrijke voorwaarde van de overeenkomst.

Als een slachtoffer een beroep doet op Wmo-voorzieningen van zijn gemeente omdat hij letselschade heeft opgelopen door iemand anders, dan mag de gemeente de kosten hiervoor in rekening brengen bij de aansprakelijkheidsverzekeraar van de veroorzaker van het ongeval. Om dit verhaalsproces voor de gemeente en verzekeraar te vereenvoudigen en het proces voor slachtoffers te versnellen, kent de wet de mogelijkheid van collectieve afkoop. Het Verbond en de VNG hebben direct bij invoering van het wettelijk regresrecht van gemeenten in 2015 een Wmo-regresovereenkomst gesloten, waarin het regresrecht van de gemeenten collectief is afgekocht via een jaarlijkse afkoopsom.

Zoals gezegd, mag een slachtoffer erop gewezen worden dat hij zich tot de gemeente kan wenden voor Wmo-voorzieningen in het geval er sprake is van een aansprakelijke partij, maar kan hij daartoe niet verplicht worden. Als de verzekeraars onder die omstandigheden een verdere regresovereenkomst zouden sluiten, betalen zij eerst een afkoopsom aan gemeenten voor de afkoop van regreskosten terwijl zij vervolgens ook nog direct door het regres-schadeslachtoffer zelf kunnen worden aangesproken voor diezelfde kosten. Feitelijk betalen de verzekeraars dan dubbel.

Voorts blijkt het op grond van de Wmo of andere wetgeving vooralsnog niet mogelijk om tussen gemeenten en verzekeraars (persoons)gegevens uit te wisselen waarmee het risico op dubbel uitbetalen van schadekosten zou kunnen worden voorkomen. Verzekeraars zien daardoor onvoldoende mogelijkheden om de overeenkomst verder voort te zetten.

Vervolg

Het Verbond en de VNG gaan op korte termijn met elkaar in overleg over de afwikkeling van de overeenkomst en het verdere proces naar de toekomst. De VNG heeft gemeenten op 8 november 2018 per ledenbrief nader geïnformeerd over het beëindigen van de overeenkomst.

- [VNG-ledenbrief: 'Ontwikkelingen inzake de overeenkomst afkoop regresrecht Wmo'](#)
- [Bijlage: Wijze waarop het onderzoek naar de toereikendheid van de afkoopsom is uitgevoerd](#)

3.5b Regres recht WMO 2015

Op 1 januari 2015 werd het regresrecht in de Wmo ingevoerd. Het regresrecht houdt in dat de gemeente die als gevolg van een onrechtmatige daad van een derde op grond van de Wmo zorg en ondersteuning verleent aan een inwoner van die gemeente, de met die zorg en ondersteuning gemoeide kosten kan verhalen op de veroorzaker van die schade. Het regresrecht stelt gemeenten dus in staat om de kosten voor Wmo-voorzieningen te verhalen op een derde bij wettelijke aansprakelijkheid voor een ongeval dat tot de beperkingen heeft geleid ([Wmo 2015 artikel 2.4.3](#)). Daarbij komen gemeenten meestal uit bij aansprakelijkheidsverzekeraars op het gebied van motorrijtuigverzekeringen, algemene aansprakelijkheidsverzekeringen en transportverzekeringen.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Verbond van Verzekeraars hebben sinds 2015 een [convenant](#) gesloten. Het doel van het convenant is gemeenten en verzekeraars te vrijwaren van complexe en vaak langdurige administratieve procedures met een onzekere uitkomst die gepaard gaan met het verhalen van Wmo-kosten op verzekeraars. De verzekeraars die het convenant hebben getekend hebben het regresrecht afgekocht. Het afkopen van het regresrecht houdt in dat de schadeplichtige die verzekerd is bij een deelnemende aansprakelijkheidsverzekeraar, alsook de aansprakelijkheidsverzekeraar zelf, tegenover de

gemeenten geen verdere verplichting tot schadevergoeding hebben. Dit geldt niet voor de aansprakelijke persoon die op grond van artikel 18, eerste lid Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) wegens gemoedsbezwaren is vrijgesteld van de verplichting tot het sluiten van een motorrijtuigenverzekering.

Gemeenten zijn per brief op de hoogte gesteld van het convenant en zijn automatisch deelnemer tenzij een gemeente heeft aangegeven niet deel te willen nemen. Niet reageren op de brief betekent dus automatische deelname. Deelnemende gemeenten krijgen, voor de duur van het convenant, een jaarlijks bedrag per inwoner ongeacht of zij regres-cliënten hebben of niet. Het convenant wordt jaarlijks geëvalueerd.

In 2014 was het lastig om, door het ontbreken van informatie over het aantal regreszaken, om aan te geven wat het juiste afkoopbedrag moet zijn. In het kader van de AWBZ, voorheen was het regresrecht geregeld op grond van de AWBZ, was een bedrag opgenomen in de overeenkomst volgens een raming zonder goede onderbouwing. Gemeenten registreren het aantal regres-cliënten en de kosten die zij maken voor Wmo-voorzieningen niet. De VNG beschikt niet over landelijke cijfers waarmee onderbouwd kan worden of de landelijke afkoopsom voldoende is voor de kosten die gemeenten maken voor regres-cliënten. De berekening van de afkoopsom is gebaseerd op het deel van het macrobudget Wmo 2015 dat voor regres in aanmerking komt, op een gewogen gemiddelde van het regrespercentage dat door zorgverzekeraars wordt gerealiseerd op aansprakelijkheidsverzekeraars en het regrespromillage dat in 2014 gold in het AWBZ-convenant.

Als een schadeplichtige verzekerd is bij een buitenlandse verzekeraar of bij een verzekeraar die het convenant niet heeft getekend, blijft het regresrecht van de deelnemende gemeente in zijn volle omvang bestaan. Hierbij de lijst met [deelnemende verzekeraars](#) in 2018.

De werkgroep Verhaal start in 2019 met een team om de effecten van deze maatregelen te onderzoeken. We hopen een goed beeld te kunnen schetsen in de nieuwe versie van dit praktijkboek. Tot dan adviseren wij als werkgroep om op individuele basis schadeclaims op te starten bij de veroorzakers van het ongeval indien bekend.

3.6 Schade veroorzaakt door de scheepvaart

Wanneer bij schade door een aanvaring (schadevaring) een waterstaatwerk wordt beschadigd, geeft de Waterwet ruime bevoegdheden om zeker te stellen dat de schade vergoed wordt. [Artikel 7.21 van de Waterwet](#) spreekt van “schade toegebracht aan waterstaatwerken in beheer of onderhoud bij een beheerder, waarvoor eigenaren of gebruikers van vaartuigen wettelijk aansprakelijk zijn”. Hieronder vallen niet alleen schades aan sluisdeuren, kades, strekdammen e.d., maar bijvoorbeeld ook schades die ontstaan doordat het water in een waterstaatwerk moet worden gereinigd.

Vaarverbod

Direct nadat het schip de schade heeft toegebracht, legt u aan dit schip een vaarverbod op. Dit vaarverbod houdt in dat het schip niet mag doorvaren. Voordat het schip zijn reis mag voortzetten, moet het zekerheid bieden voor het geraamde schadebedrag, verhoogd met bijvoorbeeld 30% opslag. Deze zekerheid kan worden geboden door middel van betaling van een borgsom (contant, of via telebankieren) op het rekeningnummer van de beheerder, of door het laten afgeven van een zogenaamde ‘artikel 7.21 Waterwet-garantie’ door een Nederlandse bank of Nederlandse verzekeraar.

Het opleggen van een vaarverbod en de verplichting tot het betalen van een borg, dan wel het verstrekken van een garantie, is essentieel bij een snelle afwikkeling van een schadevaring. Dit vraagt wel een snelle en adequate actie van de beheerder, temeer daar de verjaringstermijn van een schadevaring slechts 2 jaar is.

Zolang de borg of garantieverklaring niet is ontvangen, kan de beheerder, desnoods met behulp van de politie, maar bijvoorbeeld ook door het betreffende schip niet te schutten, het voortzetten van de reis beletten (vaarverbod).

Vanzelfsprekend moet de bevoegdheid om een vaarverbod op te leggen zorgvuldig worden toegepast. Als een schip ten onrechte wordt vastgehouden of onnodig te lang wordt opgehouden, kan de beheerder van het waterwerk gehouden zijn een schadevergoeding te betalen. Het is dus van belang om goed te bepalen of de situatie het opleggen of langer laten voortduren van een vaarverbod rechtvaardigt.

[Bijlage 11: Aansprakelijkstelling](#) en [bijlage 12 het formulier ‘Garantie ex artikel 7.21 Waterwet’](#). Hiervan zijn vertalingen beschikbaar. De Nederlandse Aansprakelijkstelling moet altijd ondertekend worden!

Aandachtspunten bij een vaarverbod:

1. POV is de Platform Onderlinge Verzekeraars en de volgende verzekeraars vallen hier onder:

TVM (voorheen SON en Vereniging Noord Nederland)

EOC (voorheen EFM en Oranje)

Rijkswaterstaat heeft met deze partijen afgesproken dat als er in het weekend of 's avonds een schade wordt gevaren, akkoord kan worden gegaan met een garantie/borg op de eerstvolgende werkdag (verzekeraar dient zich wel telefonisch bij de beheerder te melden). Dit betekent dat er wel een vaarverbod wordt opgelegd, maar dat het schip direct mag doorvaren zodra de verzekeraar zich heeft gemeld en is geïnformeerd. Het regelen van de garantie kan in dat geval wachten tot de eerstvolgende werkdag.

2. Er kunnen tussen beheerders onderling afspraken worden gemaakt als er specifieke problemen ontstaan bij het hanteren van het vaarverbod, bijvoorbeeld bij schade in een sluis. Een schip dat in een sluis schade heeft veroorzaakt, moet in principe blijven liggen, totdat de financiële zekerheid is geregeld. Echter, hiermee kan de vaarweg gestremd raken en kan de overslag van andere schepen in een haven verderop (van een andere beheerder) problematisch worden. Teneinde een probleem als deze te beperken, kunnen tussen beheerders onderling afspraken worden gemaakt.

Een beheerder kan het vaarverbod zo hanteren dat er geen stremming zal optreden. In gevallen waarin niet is te verwachten dat binnen twee uur financiële zekerheid is geregeld en er geen aan te wijzen ligplaats vrij beschikbaar is om de afwikkeling af te wachten, zal bijvoorbeeld geen direct vaarverbod worden opgelegd, maar wordt het schip elders (bij de andere beheerder) aangehouden en opgevangen, totdat de garantstelling of borg is geregeld.

Melding van een scheepsongeval / proces-verbaal

Direct na een schadevaring raamt de beheerder de kosten voor het herstel van de schade, zoals bepaald in artikel 7.21 Waterwet. Het geraamde bedrag wordt opgenomen in een door de beheerder op te maken proces-verbaal (ook indien onbekend is wie de schade heeft veroorzaakt wordt proces-verbaal opgemaakt). Voor het opmaken van een proces-verbaal kan gebruik worden gemaakt van een standaard formulier: melding van een scheepsongeval.

Aansprakelijkstelling

Naast het proces verbaal en het garantieformulier maakt de beheerder ook de brief gereed waarin het schip aansprakelijk wordt gesteld voor de schade. In de bijlage is hiervan een voorbeeld te vinden. Deze brief is eventueel ook in meerdere talen beschikbaar en hiervoor geldt niet dat alleen het Nederlandse exemplaar geldig is. De beheerder maakt van deze brief een kopie en overhandigt het origineel aan de kapitein/schipper.

Uitnodigen schade-expert

Voordat tot herstel van de schade wordt overgegaan, wordt de wederpartij in de gelegenheid gesteld om samen met de beheerder de toegebrachte schade op te nemen. Mocht de wederpartij niet uit eigen beweging contact opnemen, dan benadert de beheerder zelf de wederpartij schriftelijk met het verzoek om de schade te inspecteren en daarvoor met de desbetreffende ambtenaar een afspraak te maken. Om te voorkomen dat de zaak op de lange baan wordt geschoven, geeft de beheerder aan binnen welke termijn de inspectie moet plaatsvinden en wanneer de herstelwerkzaamheden naar verwachting een aanvang zullen nemen.

Herstel

Zodra de reparatie is uitgevoerd en eventuele facturen van derden zijn ontvangen, stelt de beheerder de eindafrekening op waarbij de werkelijke herstelkosten met de borg of de garantie worden verrekend.

3.7 Waterschappen: verhalen van kosten na verontreiniging oppervlaktewater

Op grond van [artikel 6.2 van de Waterwet](#) (Wtw) is het verboden om zonder vergunning stoffen in het oppervlaktewater te brengen. Het waterschap kan middels bestuursdwang de verontreinigende activiteit beëindigen, maar daarmee is de schade nog niet verhaald. De grondslag voor schadeverhaal is gelegen in art. 7.22 Wtw. Dit artikel maakt het mogelijk om kosten van onderzoek naar verontreiniging en aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam en maatregelen die noodzakelijk voor de ontwikkeling, werking en bescherming van regionale wateren, dan wel voor het bereiken van de gewenste gebiedskwaliteit ingeval van verontreiniging of aantasting van de bodem en oever, te verhalen op degene die krachtens het burgerlijk recht aansprakelijk is voor deze aantasting of verontreiniging. Tevens is het onder bepaalde omstandigheden mogelijk om ook een belastingaanslag op te leggen. Dit is echter afhankelijk per specifieke calamiteit en dient altijd met een jurist te worden besproken.

Indien er een verontreiniging van het oppervlakte water wordt geconstateerd en de veroorzaker is bekend, dan zal deze in de eerste plaats in de gelegenheid gesteld moeten worden de verontreiniging zelf op te (laten) ruimen. Indien de veroorzaker dit niet wil of kan dan heeft het waterschap bestuursrechtelijke mogelijkheden inclusief het verhalen van de gemaakte kosten.

Op grond van [artikel 5:31, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht](#) (Awb), kan in spoedeisende gevallen bestuursdwang worden toegepast zonder voorafgaande last. Er moet dan nog wel een besluit worden genomen en bekendgemaakt, waarin de door het waterschap te nemen maatregelen omschreven staan. In super spoedeisende gevallen kan op grond van artikel 5:31, tweede lid, van de Awb zelfs direct spoedeisende bestuursdwang worden toegepast, waarna de beschikking wordt nagestuurd. Bij spoedeisende bestuursdwang is vereist dat de situatie zo spoedeisend is dat een schriftelijk besluit niet kan worden afgewacht. Te denken valt aan gevaren voor mens of milieu waardoor direct moet worden ingegrepen. Het bestuursorgaan moet dan snel handelen. Een voorbeeld waarin we spoedeisende bestuursdwang hebben toegepast is een lozing van bluswater na een brand. Het is dan zaak dat de lozing meteen wordt beëindigd zodra daartoe door het waterschap opdracht is gegeven.

De gemaakte kosten aan de toepassing van bestuursdwang worden z.s.m. na uitvoering verhaald op de overtreder middels een kostenbeschikking artikel 5:25 Awb.

Verbeurde dwangsommen worden op grond van artikel 5:37 Awb verhaald op de overtreder middels het toezenden van een invorderingsbeschikking. In principe wordt na elke verbeuring (overtreding na afloop van de termijn genoemd in de last onder dwangsom) een invorderingsbeschikking toegezonden. In overleg met juridische zaken kan er ook voor gekozen worden om één invorderingsbeschikking toe te sturen na beëindiging van de overtreding. Er worden dan meerdere verbeurde termijnen in één keer in rekening gebracht. Als bijlage wordt bij de invorderingsbeschikking / kostenbeschikking de factuur toegevoegd.

Indien tegen een opgelegde last onder dwangsom, bestuursdwangbeschikking, invorderingsbeschikking of kostenbeschikking bezwaar wordt gemaakt, kan het voor de verloop van het proces soms wenselijk zijn het verhalen van kosten op te schorten totdat duidelijk is wat de uitkomst is van de behandeling van het bezwaar. Na ontvangst van een bezwaar zal juridische zaken in samenspraak met de betreffende handhaver de te volgen strategie afstemmen, te weten het verhalen van kosten continueren of op schorten.

Bijlage 1 Voorbeeld persbericht

Getuigen gezocht

Op 12 februari 2011 heeft er een aanrijding plaatsgevonden bij de 'spitsknip' op de Liesbosch ter hoogte van de penitentiaire inrichting. De roadblock die deel uitmaakt van de spitsknip is daarbij zwaar beschadigd. De gemeente Nieuwegein, vraagt in haar rol als wegbeheerder van de roadblock installatie, getuigen van die aanrijding (of mensen die kort na de aanrijding ter plaatse zijn geweest) om te reageren.

Indien u getuige bent geweest van de aanrijding of kunt bevestigen dat de roadblock is beschadigd door een motorvoertuig, kunt u contact opnemen met:

Bijlage 2 Voorbeeld buurtonderzoek

Gemeente XXXX

Afdeling Schade

Postbus XX

Telefoon :

Postcode Woonplaats

e-mail : xx@xx.nl

Datum :

Straat :

Gemeente:

SCHADE AAN

Geachte heer, mevrouw,

Bij u in de buurt heeft een aanrijding plaats gevonden. Hierbij zijn gemeentelijke eigendommen beschadigd. Ondanks een onderzoek hebben wij nog geen veroorzaker kunnen achterhalen. Wij vragen u vriendelijk ons te helpen door onderstaande vragen te beantwoorden. Ook als u de vragen 1 en 2 met “nee” beantwoordt maar toch uw naam en adres invult, helpt u ons door dit kaartje terug te sturen. U kunt ons ook telefonisch benaderen via telefoonnummer XXXXXXXXXX.

1. Heeft u bovengenoemde aanrijding zien plaatsvinden? ja nee
2. Weet u op één of andere wijze wie de dader is? ja nee
3. Als u vraag 2 met ja heeft beantwoord, verzoeken wij u onderstaande gegevens, voor zover bekend, in te vullen.

Van de veroorzaker zijn mij bekend:

Naam : Automeerk : _____ Kleur: _____

Adres : Kenteken : _____ Bijzonderheden : _____

Woonplaats: _____ Datum aanrijding : _____

Bedankt voor de genomen moeite, Gemeente XXXXXXXX.

AFZENDER VAN DEZE KAART

een postzegel is
niet nodig

Naam:

Adres:

Gemeente XXXXXX

Antwoordnummer XXXXXX10035

Postcode Woonplaats

Bijlage 3 Foto instructies

Stille getuigen van een schadegeval banden of laksporen

Bewijs dat alleen een voertuig de schade kan veroorzaken

Kenteken en bedrijfsnaam vastleggen

Zichtbare schade aan voertuig of object

Duidelijke herkenningspunten van de schadelocatie maken. Let op: Het waarborgfonds vraagt altijd om minimaal drie foto's:

(1) Overzichtsfoto

Foto waarin de verkeerssituatie goed is te zien.
Bijvoorbeeld op een rotonde, woonwijk, kruising, bij een uitrit, bushalte

(2) Objectfoto

Foto waar het beschadigde object helemaal op Staat (dus van top tot teen)

(3) Detailfoto

Foto waarop de schade (deuk, kras, knik etc.) en De aangetroffen sporen (banden, lak, voertuigdelen etc.) in detail zichtbaar zijn

Foto's van de eventuele ter plaatse geldende (tijdelijke) verkeersmaatregelen

Bijlage 4 Getuigenverklaring

Geachte mevrouw/meneer,

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende. Ik heb vernomen dat u getuige bent geweest van het voorval dat zich op (schadedatum) in (schadelocatie in gemeente) heeft voorgedaan. Zou u zo vriendelijk willen zijn het vragenformulier dat ik u hierbij toestuur in te vullen, te ondertekenen en naar ons terugsturen? U kunt hiervoor gebruik maken van de bijgevoegde antwoordenvolpette.

Voor uw medewerking wil ik u alvast bedanken. Mocht u nog vragen hebben kunt u uiteraard contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

GETUIGENVERKLARING DOSSIERNUMMER: (referentienummer)

1. Bent u zelf betrokken bij dit voorval? Zo ja, op welke wijze?
2. Staat u tot één van de bij het voorval betrokken partijen in een bijzondere relatie (familie-lid/collega/werkgever etc.)?
3. Kon u het voorval goed waarnemen vanaf de plaats waar u zich bevond?
4. Werd uw uitzicht belemmerd? Zo ja, waardoor?
5. Wat was naar uw mening bij benadering de snelheid van (de) het bij het voorval betrokken voertuig(en)?
6. Was die snelheid (waren die snelheden) volgens u verantwoord? Zo nee, graag toelichten!
7. Zijn er door de betrokken partijen duidelijke geluids- of lichtsignalen gegeven? Zo ja, door wie?
8. Kunt u een omschrijving geven (merk/type/kleur/kenteken voertuig of omschrijving van de persoon) van de partij die volgens u schuld heeft aan het ontstaan van het voorval?
9. Wilt u omschrijven wat er precies is gebeurd en waarom de partij die u bij vraag 8 noemt volgens u aansprakelijk is?
10. Bent u bereid uw verklaring onder ede te herhalen?

Kunt u op de achterzijde van dit formulier een eenvoudige situatieschets maken, zodat duidelijk wordt hoe de situatie direct na het ongeval was? De weg die door de betrokken partijen is gevolgd kunt u met een stip-pellijn aangeven. Uw eigen positie ten tijde van het ongeval kunt u met X aangeven.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

e-mail:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 5a Schadeformulier voorzijde > schadegegevens

Rapport "Schade aan gemeentelijke eigendommen" (aansprakelijkstelling DOOR de gemeente)			
Ruimte voor logo en adres vd gemeente	Schademelder : _____ Telefoon : _____ Datum ingevuld : _____		
RUIMTE VOOR POSTSTEMPEL			
1 GEGEVENS SCHADE			
Schadedatum : _____	Schade tijdstip : _____		
Locatie (straatnaam) : _____			
Geleden schade : _____	Schade wegdek: Keuze: wegdek aantal ☐ m1 ☐ m2		
Toedracht v/d schade : _____			
2 GEGEVENS VEROORZAKER			
Kenteken/voertuig : _____	Polisnr : _____		
(Firma) Naam : ☐ Dhr ☐ Mev ☐ Firma			
Contactpersoon : _____			
Adres : _____	Verzekering : _____		
Postcode + Plaats : _____	Adres : _____		
Telefoon : _____	Plaats : _____		
4 GETUIGEN			
	Getuige 1	Getuige 2	Getuige 3
Naam : _____			
Adres : _____			
Postcode + Plaats : _____			
Telefoon : _____			
5 BIJLAGEN TOEVOEGEN			
Foto's : ☐ Ja ☐ Nee (Als camera beschikbaar altijd foto's maken s.v.p.)			
Aangifte : ☐ Ja ☐ Nee	Proces-verbaal nr. : _____		
Factuur/offerte : ☐ Ja ☐ Volgt nog ivm schade nog niet hersteld ☐ NVT			
Getuigenverklaring : ☐ Ja ☐ Nee			
6 ONDERTEKENING			
Handtekening Schademelder	Handtekening Veroorzaker (Als bekend én akkoord met veroorzaakte schade)		
Datum: _____	Datum: _____		

Bijlage 5b Schadeformulier achterzijde> Kostenoverzicht

7 KOSTENOVERZICHT				
7a - Inzet eigen personeel ☐ nvt				
Functie:		Datum ☐ piketdienst	☐ 100% ☐ 125% ☐ 150% ☐ 175% ☐ 200%	
☐ ma ☐ di ☐ wo ☐ do ☐ vr ☐ za ☐ zo		van uur tot uur	Totaal: ... manuren	
Verrichte werkzaamheden:				
Functie:		Datum ☐ piketdienst	☐ 100% ☐ 125% ☐ 150% ☐ 175% ☐ 200%	
☐ ma ☐ di ☐ wo ☐ do ☐ vr ☐ za ☐ zo		van uur tot uur	Totaal: ... manuren	
Verrichte werkzaamheden:				
Functie:		Datum ☐ piketdienst	☐ 100% ☐ 125% ☐ 150% ☐ 175% ☐ 200%	
☐ ma ☐ di ☐ wo ☐ do ☐ vr ☐ za ☐ zo		van uur tot uur	Totaal: ... manuren	
Verrichte werkzaamheden:				
7bI Eigen materieel ☐ nvt		8c Eigen voorraad ☐ nvt		
	Totaal ... Uren		Aantal:	☐ liter ☐ bus ☐ pak ☐ stuk ☐ pallet ☐ anders
	Totaal ... Uren		Aantal:	☐ liter ☐ bus ☐ pak ☐ stuk ☐ pallet ☐ anders
	Totaal ... Uren		Aantal:	☐ liter ☐ bus ☐ pak ☐ stuk ☐ pallet ☐ anders
	Totaal ... Uren		Aantal:	☐ liter ☐ bus ☐ pak ☐ stuk ☐ pallet ☐ anders
7d Facturen derden ☐ nvt			Status	
Firmanaam	Factuurnr:	Omschrijving	Direct aangeleverd? Volgt later? Graag info aangeven!	
			☐ toegevoegd ☐ volgt nog ☐ Contactpersoon ☐ anders	
			☐ toegevoegd ☐ volgt nog ☐ Contactpersoon ☐ anders	
8 Opmerkingen				

Bijlage 6 Voorbeeld alinea's

Onderwerp	Voorbeeldalinea
Schadebedrag onbekend	<p>Op (schadedatum) hebt u schade toegebracht aan (gemeentelijk object / eigendom). Ik stel u aansprakelijk voor het ontstaan van deze schade.</p> <p>Het schadebedrag is nog niet bekend. Zodra de schade is vastgesteld, kom ik bij u op deze zaak terug. Als u deze aansprakelijkstelling door uw verzekeraar wilt laten behandelen, verzoek ik u de naam van uw verzekeraar en uw polisnummer op te geven.</p> <p>Graag ontvang ik uw reactie op deze aansprakelijkstelling. Als u nog vragen hebt, kunt u uiteraard contact met mij opnemen.</p>
Schadebedrag bekend	<p>Op (schadedatum) hebt u schade toegebracht aan (gemeentelijk object/eigendom). Ik stel u aansprakelijk voor het ontstaan van deze schade.</p> <p>De schade bedraagt € 0,00. Dit bedrag bestaat uit de geleden schade, te weten (omschrijving geleden schade) en onze administratiekosten van € 0,00. Een specificatie van de schade en de administratiekosten stuur ik u hierbij toe.</p> <p>Als u de schade bij uw verzekeraar wilt melden, verzoek ik u de naam van uw verzekeraar en uw polisnummer op te geven.</p> <p>Wilt u het schadebedrag vermeerderd met de wettelijke rente overmaken op rekening (invullen rekening t.n.v.) ? Ik verzoek u bij de betaling mijn dossiernummer te vermelden.</p> <p>Ik zie uw reactie op deze aansprakelijkstelling of uw betaling graag tegemoet. Als u nog vragen hebt, kunt u uiteraard contact met mij opnemen.</p>
Expertise	<p>De schade is nog niet hersteld en wordt op dit moment geraamd op een bedrag van € ??,??. Zie de bijgaande kostenopstelling. Zodra de schade hersteld en gefactureerd is, zult u de aansprakelijkstelling ontvangen. Hierbij stellen wij u tevens in de gelegenheid om een schade-expert in te schakelen. Deze kan contact opnemen met (de projectleider, enz) bereikbaar op telefoonnummer</p>
Aansluitende vordering	<p>In vervolg op mijn brief van (datum aansprakelijkstelling) bericht ik u het volgende.</p> <p>De schade is inmiddels vastgesteld op €0,00 inclusief € 0,00 administratiekosten. Een specificatie van de schade en de administratiekosten stuur ik u hierbij toe.</p> <p>Wilt u het schadebedrag vermeerderd met de wettelijke rente overmaken op rekening (invullen rekening t.n.v.) ? Ik verzoek u bij de betaling mijn dossiernummer te vermelden.</p> <p>Ik zie uw betaling graag tegemoet. Als u nog vragen hebt, kunt u uiteraard contact met mij opnemen.</p>
Ontvangstbevestiging naar melder	<p>Op (melddatum) hebt u ons gevraagd de schade aan (gemeentelijk object/eigendom) die op (schadedatum) is ontstaan voor u te verhalen.</p> <p>Namens u start ik een verhaalsactie. Van de belangrijke ontwikkelingen in deze zaak zal ik u op de hoogte houden. (Ik beschik helaas nog niet over voldoende gegevens om de schade te verhalen. Wilt u mij nog de namen en adresgegevens van de getuigen opgeven en mij in het bezit stellen van een gespecificeerde opgave van de schade?)</p> <p>Deze schade behandel ik onder dossier nummer (referentienummer). Wilt u dit nummer bij telefonisch contact en correspondentie vermelden?</p>

Rappel 1	<p>Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende. Tot op heden heeft u niet gereageerd op mijn brief/brieven van (datum verstuurde brieven). Wilt u alsnog vóór (datum) reageren?</p>
Rappel 2	<p>Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende: Tot nu toe heeft u niet gereageerd op de aansprakelijkstelling van (datum verstuurde brieven) en de diverse herinneringen. Namens (overheidsorgaan) houd ik u volledig aansprakelijk voor het ontstaan van de schade aan (geleden schade aan gemeentelijk object/eigendom). Ik stel u nog éénmaal in de gelegenheid vóór (datum) te reageren of tot betaling over te gaan. Als ik op (datum) weer niets van u heb gehoord, draag ik de behandeling van deze zaak over aan (onze afdeling Juridische Zaken/advocaat). Deze (afdeling) zal, als dit noodzakelijk is, een gerechtelijke procedure starten.</p> <p>Uw reactie of betaling zie ik met belangstelling tegemoet.</p>
Stuiting	<p>Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.</p> <p>Namens (overheidsorgaan) stuit ik hierbij de verjaring in de onderhavige zaak. De (overheidsorgaan) houdt derhalve uitdrukkelijk aanspraak op al haar vorderingen jegens (schadeveroorzaker).</p> <p>Deze brief dient te worden aangemerkt als een schriftelijke aanmaning of schriftelijke mededeling ex artikel 3:317 lid 1 BW, waarin de (overheidsorgaan) ondubbelzinnig haar recht op nakoming jegens (schadeveroorzaker) voorbehoudt. Uiteraard behoudt de (overheidsorgaan) zich ook uitdrukkelijk alle overige rechten en wesen ter zake voor.</p> <p>Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.</p> <p>Met vriendelijke groet,</p>
Afsluiten dossier	<p>In uw brief van (datum brief) heeft u mij uw reactie gegeven op mijn aansprakelijkstelling met kenmerk (referentienummer). Hierop heb ik besloten het dossier te sluiten.</p> <p>Ik hoop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.</p>

Bijlage 7 Voorbeeldtekst regresdossier

Gemeente xxxx

Delta Lloyd Schadeverzekeringen NV
Afdeling schade aansprakelijkheid
1000 AR Amsterdam

Kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Op (datum) is door het huisdier van uw verzekerde, dhr. P....., schade toegebracht aan een medewerker van de gemeente xxxxxxxx, Mevrouw..... Vanwege het feit dat uw verzekerde bezitter is van het loslopende huisdier en vandaaruit risicoaansprakelijk, stellen wij uw verzekerde aansprakelijk, voor het doorbetalen van het loon tijdens de uitval van onze medewerker als gevolg van het ongeval. Wij verhalen op uw verzekerde zowel loonschade als de re-integratiekosten op basis van de Verhaalswet Ongevallen Ambtenaren (VOA).

Specificatie van de (voorlopige)kosten tot 15-02-201x	
Nettoloon (datum geval) t/m heden	€ 14.688,37 (zie bijlage loonstaten)
Re- integratiekosten	€ 1.223,47 (zie factuur xxxxx)
Interne kosten werkgever	<u>€ 410,00</u>
Totaal	€ 16.321,84

Wij verzoeken u het totaalbedrag, vermeerderd met de wettelijke rente, over te maken op de IBAN rekening nummer NLxxxxxxx van de gemeente xxxxx onder vermelding van ons dossiernummer xxxxxx

Hoogachtend,

=====
Reactie Delta Lloyd:

Gemeente XXXXXXXXXXXX

Geachte heer, mevrouw,

Op (datum) vond een ongeval plaats. Met deze brief laten wij u weten dat wij € 16.321,84 vergoeden.

De vergoeding wordt overgemaakt op IBANxxxxxxxxx U herkent de boeking aan (kenmerk verzekeraar). Deze vergoeding is uitgekeerd door Delta Lloyd.

Vragen?

Heeft u vragen over deze brief? Wij helpen u graag. Neem gerust contact op met xxxxxxxxxx van de afdeling Personenschde. U kunt hem bellen op 020-xxxxxxx of een e-mail sturen aan xxxxxxxxxx. Op www.deltalloydgroep.nl/personenschade vindt u de folder "Personenschade". Hierin staat meer informatie over hoe we de schade behandelen.

Met vriendelijke groet,

Delta Lloyd Schadeverzekeringen NV.

Bijlage 8. Grondslagen en relevante regeling m.b.t. het verhaal van schade.

Hieronder zijn de meest voorkomende grondslagen opgesomd en zo nodig kort toegelicht. Voor een verdere uitdieping van grondslagen is het raadzaam om op bijvoorbeeld internet meer informatie te raadplegen.

[Artikel 150 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#)

De partij die zich beroept op rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten, draagt de bewijslast van die feiten of rechten, tenzij uit enige bijzondere regel of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast voortvloeit.

[Artikel 185 Wegenverkeerswet](#)

- 1. Indien een motorrijtuig waarmee op de weg wordt gereden, betrokken is bij een verkeersongeval waardoor schade wordt toegebracht aan, niet door dat motorrijtuig vervoerde, personen of zaken, is de eigenaar van het motorrijtuig of - indien er een houder van het motorrijtuig is - de houder verplicht om die schade te vergoeden, tenzij aannemelijk is dat het ongeval is te wijten aan overmacht, daaronder begrepen het geval dat het is veroorzaakt door iemand, voor wie onderscheidenlijk de eigenaar of de houder niet aansprakelijk is.*
- 2. De eigenaar of houder die het motorrijtuig niet zelf bestuurt, is aansprakelijk voor de gedragingen van degene door wie hij dat motorrijtuig doet of laat rijden.*
- 3. Het eerste en het tweede lid vinden geen toepassing ten aanzien van schade, door een motorrijtuig toegebracht aan loslopende dieren, aan een ander motorrijtuig in beweging of aan personen en zaken die daarmee worden vervoerd.*
- 4. Dit artikel laat onverkort de uit andere wettelijke bepalingen voortvloeiende aansprakelijkheid.*

Toelichting; dit artikel is dus slechts van toepassing als er sprake is van een verkeersongeval en er schade is ontstaan aan wegmeubilair, zoals bijvoorbeeld een lichtmast. Bij bijvoorbeeld zelfontbranding van een voertuig behoort een beroep op dit artikel niet tot de mogelijkheden. Als eisende partij volstaat het in beginsel om aan te tonen dat het motorrijtuig betrokken was en dat er schade is geleden.

[Artikel 6:173 BW](#)

- 1) De bezitter van een roerende zaak waarvan bekend is dat zij, zo zij niet voldoet aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden aan de zaak mag stellen, een bijzonder gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van ontstaan daarvan zou hebben gekend.*
- 2) Indien de zaak niet aan de in het vorige lid bedoelde eisen voldoet wegens een gebrek als bedoeld in afdeling 3 van titel 3, bestaat geen aansprakelijkheid op grond van het vorige lid voor schade als in die afdeling bedoeld, tenzij*
 - A) alle omstandigheden in aanmerking genomen, aannemelijk is dat het gebrek niet bestond op het tijdstip waarop het product in het verkeer is gebracht of dat het gebrek op een later tijdstip is ontstaan; of*
 - B) het betreft zaakschade ter zake waarvan krachtens afdeling 3 van titel 3 geen recht op vergoeding bestaat op grond van de in die afdeling geregelde franchise.*
- 3) De vorige leden zijn niet van toepassing op dieren, schepen en luchtvaartuigen.*

Toelichting; sinds oktober 2005 is het mogelijk om ook de bezitters van motorvoertuigen op grond van dit artikel een schade te verhalen die ontstaan is door een gebrek aan een motorvoertuig. Op de bezitter rust een risico aansprakelijkheid. Als eisende partij is het dus in beginsel voldoende aannemelijk te maken/aan te tonen dat er sprake is van een gebrek aan het motorrijtuig en schade als gevolg.

[Artikel 6:162 BW](#)

- 1) *Hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt, welke hem kan worden toegerekend, is verplicht de schade die de ander dientengevolge lijdt, te vergoeden.*
- 2) *Als onrechtmatige daad worden aangemerkt een inbreuk op een recht en een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt, een en ander behoudens de aanwezigheid van een rechtvaardigingsgrond.*
- 3) *Een onrechtmatige daad kan aan de dader worden toegerekend, indien zij te wijten is aan zijn schuld of aan een oorzaak welke krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.*

Toelichting; Als een beroep op de eerder genoemde artikelen niet mogelijk is, val je normaal gesproken terug op de aansprakelijkheid t.g.v. van een onrechtmatige daad. Je zult, als partij die stelt dat er een onrechtmatig daad werd gepleegd en een beroep doet op een rechtsgevolg, de bewijslast dragen voor de onrechtmatige daad. [i](#) [ii](#)

[Artikel 6:164 BW](#)

Een gedraging van een kind dat de leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt, kan aan hem niet als een onrechtmatige daad worden toegerekend. [i](#) [ii](#)

[Artikel 6:169 BW](#)

- 1) *Voor schade aan een derde toegebracht door een als een doen te beschouwen gedraging van een kind dat nog niet de leeftijd van veertien jaren heeft bereikt en aan wie deze gedraging als een onrechtmatige daad zou kunnen worden toegerekend als zijn leeftijd daaraan niet in de weg zou staan, is degene die het ouderlijk gezag of de voogdij over het kind uitoefent, aansprakelijk.*
- 2) *Voor schade, aan een derde toegebracht door een fout van een kind dat de leeftijd van veertien jaren al wel maar die van zestien jaren nog niet heeft bereikt, is degene die het ouderlijk gezag of de voogdij over het kind uitoefent, aansprakelijk, tenzij hem niet kan worden verweten dat hij de gedraging van het kind niet heeft belet.*

Toelichting; Schade door een nalaten van een kind onder de 14 jaar is dus niet verhaalbaar. [i](#) [ii](#)

[Artikel 6:165 BW](#)

- 1) *De omstandigheid dat een als een doen te beschouwen gedraging van een persoon van veertien jaren of ouder verricht is onder invloed van een geestelijke of lichamelijke tekortkoming, is geen beletsel haar als een onrechtmatige daad aan de dader toe te rekenen.*
- 2) *Is jegens de benadeelde tevens een derde wegens onvoldoende toezicht aansprakelijk, dan is deze derde jegens de dader verplicht tot bijdragen in de schadevergoeding voor het gehele bedrag van zijn aansprakelijkheid jegens de benadeelde.*

Toelichting; in beginsel is een geestelijke tekortkoming (mits het een 'doen' betreft) dus geen reden om niet aansprakelijk te zijn. [i](#) [ii](#)

[Artikel 6:166 BW](#)

- 1) *Indien één van tot een groep behorende personen onrechtmatig schade toebrengt en de kans op het aldus toebrengen van schade deze personen had behoren te weerhouden van hun gedragingen in groepsverband, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk indien deze gedragingen hun kunnen worden toegerekend.*
- 2) *Zij moeten onderling voor gelijke delen in de schadevergoeding bijdragen, tenzij in de omstandigheden van het geval de billijkheid een andere verdeling vordert.*

Toelichting; in beginsel kan iedere deelnemer aan een groep die schade veroorzaakte, aangesproken worden voor het volledige bedrag. Hij/zij is hoofdelijk aansprakelijk. [i](#) [ii](#)

[Artikel 6:171 BW](#)

Indien een niet ondergeschikte die in opdracht van een ander werkzaamheden ter uitoefening van diens bedrijf verricht, jegens een derde aansprakelijk is voor een bij die werkzaamheden begane fout, is ook die ander jegens de derde aansprakelijk.

Toelichting; wanneer bijvoorbeeld een onderaannemer bij de uitoefening van zijn werk schade veroorzaakt, mag je zijn opdrachtgever op grond van dit artikel aanspreken. [i](#) [ii](#)

[i](#) [ii](#)

Regeling Schuldloze Derde

Vooraf bij verkeersschaden kan het voorkomen dat een onschuldige derde schade lijdt en dat vooralsnog niet geheel duidelijk is wie van de andere, wel schuldige betrokken verkeersdeelnemers de schade moet(en) vergoeden aan de onschuldige partij. Op grond van de Regeling schuldloze derde zal de WAM-verzekeraar die als eerste wordt aangesproken de schade regelen. De regeling schuldloze derde betreft afspraken die tussen verzekeraars zijn gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in de [Bedrijfsregeling 7 van het Verbond van Verzekeraars](#). Toelichting; door een beroep te doen op deze regeling voorkom je dus in feite dat je tot in de lengte der dagen moet blijven wachten op een schuldvraagdiscussie tussen twee of meer verzekeraars. Voor een beroep op deze regeling moet echter wel voldaan worden aan een aantal criteria. Het is daarom raadzaam om de volledige regeling ook door te nemen. [i](#) [ii](#)

Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM)

De verplichte aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen heet in de volksmond ook wel de autoverzekering. Deze verzekering, of WA-verzekering, vergoedt schade die je met jouw auto of een ander motorrijtuig aan anderen veroorzaakt. Als eigenaar van een motorrijtuig ben je wettelijk verplicht een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. Dit ben je verplicht volgens de [Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen](#). Deze wet regelt ook aan welke minimumeisen de verzekering moet voldoen. De wettelijke definitie van motorrijtuig is alle voertuigen die met mechanische of elektrische kracht worden voortbewogen. Dit zijn dus niet alleen auto's en motoren, maar bijvoorbeeld ook bromfietsen en brommobielen.

Doel: bescherming van verkeersslachtoffers.

Belangrijkste punten uit de belangrijkste artikelen:

Artikel 2: Verzekeringsplicht. Verzekeringsplicht geldt voor elk motorrijtuig dat:

- op de weg wordt geplaatst;
- waarmee op de weg wordt gereden;
- waarmee buiten een weg op een terrein aan het verkeer wordt deelgenomen;
- waarvoor een kentekenbewijs is aangegeven.

Artikel 3: Omvang van de verplichte dekking van een WAM-polis. In dit artikel is geregeld:

- welke aansprakelijkheid de WAM-polis moet dekken;
- welke schade gedekt moet zijn;
- wiens aansprakelijkheid gedekt moet zijn.

Artikel 5: Waarborgfonds. Regels e.d. vastgelegd in lid 25 en 26.

Artikel 6: Rechtstreeks vorderingsrecht.

Een verkeersslachtoffer heeft een rechtstreeks vorderingsrecht op de WAM-verzekeraar. Men heeft het recht de verzekeraar rechtstreeks aan te spreken. [i](#) [ii](#)

Artikel 10: Verjaring

Algemene verjaringstermijn (3:310 BW) is 5 jaar nadat benadeelde bekend is (had kunnen zijn) met de schade en de aansprakelijke persoon. Stuiten kan door:

- schriftelijke aanmaning aan aansprakelijke partij;
- schriftelijke mededeling aan aansprakelijke partij waarin een beroep op het recht van nakoming van de ontstane verbintenis wordt gedaan;
- daad van rechtsvervolgning.

Verjaringstermijn voor WAM is 3 jaar. Benadeelde kan na 3 jaar geen rechtstreeks beroep meer op verzekeraar doen. Aansprakelijke persoon zelf zal moeten worden aangesproken. Termijn van 3 jaar gaat lopen een dag na de schadedatum. Stuiten als boven. Een nieuwe termijn gaat dus pas lopen nadat een WAM-verzekeraar de aansprakelijkheid formeel heeft afgewezen. [🔗](#) [📄](#)

Artikel 11: Geen uitsluitingen

In dit artikel is bepaald dat een WAM-verzekeraar geen uitsluitingen in de WAM-polis mag opnemen. Slechts een aantal uitsluitingen zijn toegestaan, mits deze wel in de polisvoorwaarden zijn opgenomen.

WAM-uitsluitingen: Uitsluitingen die wel toegestaan zijn.

1. Diefstal: als aangetoond kan worden dat de dief de bestuurder was ten tijde van het ongeval. Anders is er gewoon dekking. (art. 3 lid 1 WAM)
2. Schade aan de bestuurder zelf. (art. 4 lid 2 WAM)
3. Schade aan vervoerde zaken. (art. 3 lid 2 WAM)
4. Schade ontstaan bij bepaalde gelegenheden (wedstrijden, etc.). (art. 4 lid 3 WAM)

[🔗](#) [📄](#)

Artikel 14: Na risico

Wanneer een schade plaatsvindt binnen 16 dagen na de beëindiging, conform het verzekeringsbewijs, en er is nog geen nieuwe verzekeraar bekend is, dient de “oude” verzekeraar op grond van na risico de schade alsnog te behandelen.

[🔗](#) [📄](#) [📄](#)

Bijlage 9. Advies Verbond van Verzekeraars over het BCF

BTW compensatiefonds

Provincies en gemeenten kunnen werkzaamheden uitbesteden of in eigen beheer verrichten. Bij uitbesteden worden de kosten betaald inclusief BTW, bij uitvoeren in eigen beheer speelt de BTW geen rol. Uitvoeren in eigen beheer is dus aanzienlijk goedkoper.

Het BTW compensatiefonds is in het leven geroepen om ondernemers meer kansen te bieden om werk uit te voeren voor provincies en gemeenten. Deze publiekrechtelijke lichamen kunnen via dit fonds de aan een ondernemer betaalde BTW grotendeels terugvragen. Het verschil in kosten tussen uitbesteden of uitvoeren in eigen beheer valt daarmee grotendeels weg. Het bestaan van dit fonds heeft ook gevolgen voor schadegevallen waarbij provincies en gemeenten als benadeelde partij betrokken zijn. Deze schaden hoeven niet altijd meer inclusief BTW te worden vergoed.

Volgens de wet komen een aantal publiekrechtelijke lichamen voor bijdragen uit het fonds in aanmerking. Dat zijn provincies, gemeenten en kaderwetgebieden. Onder kaderwetgebieden worden stedelijke regio's verstaan. Rijkswaterstaat is geen partij als bedoeld in de Wet op het BTW compensatiefonds en kan dus geen BTW terugvragen. Voor de schaderegeling is van belang dat recht op bijdrage uit het fonds alleen bestaat voor zover de BTW betrekking heeft op goederen en diensten die provincie of gemeente afneemt in de uitvoering van haar overheidstaak en wanneer sprake is van een aantal in de wet genoemde gevallen. Als bijvoorbeeld schade ontstaat aan een gebouw dat eigendom is van de gemeente en dat zij zelf in gebruik heeft, kan de gemeente een bijdrage uit het fonds vragen. Heeft de gemeente het pand verhuurd, dan vermoedelijk niet, want het verhuren van panden aan derden zal in de regel niet behoren tot de taken die de gemeente als overheid moet uitvoeren. Uit het voorbeeld blijkt dat per schadegeval moet worden beoordeeld of een beroep op het fonds kan worden gedaan of niet. Beoordeeld moet worden in welke hoedanigheid provincie of gemeente de schadevergoeding vordert. Praktisch gezien betekent dit dat bij een schade waarbij provincie, gemeente of stedelijke regio als benadeelde partij zijn betrokken, de expert opdracht moet worden gegeven om na te gaan of de gemeente een beroep op het BTW-compensatiefonds kan doen. Aan experts is voorgelegd dat hun experts dat altijd uit eigen beweging zullen doen. In de loop van dit jaar zal gezamenlijk een analyse van die gevallen worden gedaan met als doel om meer duidelijkheid te krijgen over de vraag wanneer wel en wanneer geen beroep op het fonds kan worden gedaan.

De financiering van dit fonds komt uit diverse overheidsbronnen, waaronder voor een belangrijk deel (75%) het Gemeentefonds of Provinciefonds. Het feit dat het BTW Compensatiefonds mede wordt gefinancierd door een vermindering van de uitkering uit het Gemeentefonds/Provinciefonds is in een aantal gevallen voor gemeente / provincie aanleiding om bij schade ook de BTW te vorderen. Het argument dat wordt gebruikt is dat gemeente / provincie anders zelf hun BTW compensatie moeten financieren.

De BTW Werkgroep van het Verbond van Verzekeraars heeft dit argument onderzocht en geconcludeerd dat dit argument onjuist is. De vermindering van de uitkering uit het Gemeentefonds/Provinciefonds vloeit voort uit het gegeven dat de gemeenten/provincies ook minder kosten maken nu zij de BTW mogen aftrekken. Als de kosten minder worden is het logisch dat ook de bijdrage van de overheid in het Gemeentefonds/Provinciefonds wordt verminderd. De meeste verzekeraars volgen deze uitleg. TVM ook. Als een gemeente/provincie beroep kan doen op het BTW Compensatiefonds, wordt de schade exclusief BTW vergoed. Als een gemeente/provincie alsnog de BTW vordert met het argument dat zij voor hetzelfde bedrag worden gekort op de uitkering uit het Gemeentefonds/Provinciefonds, weerleggen wij dat met het argument dat de vermindering van de uitkering uit het Gemeentefonds/Provinciefonds een gevolg is van het feit dat gemeente/provincie minder kosten maakt nu zij de BTW mag aftrekken. [i](#) [d](#) [d](#)

Bijlage 10. Advies VNG over het BCF

Inleiding

In 2006 en in dit jaar zijn er over het btw-compensatiefonds (BCF) verschillende ingrijpende besluiten genomen. De aanvankelijk voor het jaar 2003 geschatte uitlichting uit het Gemeentefonds is herberekend en structureel met € 300 mln. verhoogd, de bandbreedte is afgeschaft, de administratieve lasten zijn enigszins verlaagd en er is besloten tot nettering van de specifieke uitkeringen met ingang van 2008.

De effecten van het BCF in relatie tot verzekering en schadeclaims van gemeenten roepen nog steeds vragen op. De eigendommenverzekeringen die door de gemeenten zelf worden afgesloten moeten hierbij goed worden onderscheiden van de schadevergoeding waar gemeenten aanspraak op maken wanneer derden gemeentelijke eigendommen hebben beschadigd.

Wat betreft de verzekering van eigendommen is het de vraag of gemeenten deze nu inclusief of exclusief btw moeten verzekeren. Wat betreft schadeclaims is het de vraag of bij de vaststelling van een schade veroorzaakt door een derde de bij het BCF declarabele btw buiten beschouwing moet worden gelaten.

Deze brief beoogt inzicht te geven in de wijze waarop bovenstaande vragen zouden kunnen worden beantwoord. Hiertoe zal in de eerste plaats worden ingegaan op de verzekeringsovereenkomsten die gemeenten ter dekking van hun eigendommen aangaan. Vervolgens zal worden ingegaan op schadeclaims die gemeenten hebben op derden die aansprakelijk kunnen worden gehouden nadat gemeente-eigendommen zijn beschadigd. Ter introductie zal voorafgaande aan de bespreking van deze beide onderwerpen nader worden ingegaan op het BCF en de relatie tussen het BCF en het Gemeentefonds.

De uitlichting uit het Gemeentefonds

Ter zake van het jaar 2003 is berekend hoeveel btw in dat jaar door gemeenten bij het BCF is gedeclareerd. De nacalculatie, waarover tussen rijk en VNG in april 2006 overeenstemming is bereikt, komt neer op een structurele uitlichting van € 1,4 miljard. De omvang van deze uitlichting wordt bepaald door art, 3a van de Wet op het BCF. Dit artikel luidt:

"Het publiekrechtelijk lichaam of regionaal openbaar lichaam heeft recht op een bijdrage uit het fonds ter financiering van : a. de omzetbelasting die door een ondernemer (...) in rekening is gebracht, dan wel van het publiekrechtelijk lichaam of regionaal openbaar lichaam wordt geheven, ter zake van aan hem verrichte leveringen en verleende diensten (...) voor zover die belasting betrekking heeft op goederen en diensten die het publiekrechtelijk lichaam (...) bezigt anders dan in het kader van zijn onderneming".

Kort geformuleerd is de uitlichting gelijk aan de btw die in 2003 door gemeenten en kaderwetgebieden zou zijn betaald indien het fonds niet zou zijn ingevoerd.

Een gedeelte van de door gemeenten bij het BCF geclaimde btw heeft betrekking op schadeherstel na een brand of herstel van beschadigde eigendommen, zoals straatmeubilair. Dit betekent dat de in dit kader in rekening gebrachte btw een onderdeel is van de structurele uitlichting van € 1,4 miljard uit het Gemeentefonds. Macro-economisch gezien betekent dit dus dat in het kader van herstel na brand of na beschadiging van gemeente-eigendommen in rekening gebrachte btw weliswaar bij het BCF kan worden teruggekregen, doch dat eenzelfde bedrag "aan de achterkant" op het Gemeentefonds in mindering is gebracht. In theorie betekent aldus het terugkrijgen van btw uit het BCF dat gemeenten hierdoor niet "verrijkt" worden, omdat op hetzelfde moment macro-economisch voor hetzelfde bedrag een korting op het Gemeentefonds wordt toegepast.

Indien de individuele positie van een gemeente wordt gezien, gaat het voorgaande slechts in theorie op. Dit is een gevolg van het feit dat voor individuele gemeenten de structurele uitlichting uit het Gemeentefonds verschillend kan uitpakken, aangezien de korting op het Gemeentefonds niet is gekoppeld aan de btw-bedragen die in enig jaar door een individuele gemeente worden geclaimd. De effecten van het BCF en de uitname uit het Gemeentefonds kunnen voor individuele gemeenten aldus van jaar op jaar verschillen. Dit is voor de positie van gemeenten in het kader van verzekering en schadevergoeding van belang. Tot nog toe bestaat discussie over de vraag of het feit dat gemeenten bij het BCF btw kunnen terug claimen, betekent dat verzekeraars of voor schade aansprakelijke partijen zich op het standpunt kunnen stellen slechts schadevergoeding exclusief btw verschuldigd te zijn.

Verzekering van eigendommen

Wat betreft de verzekering van eigendommen speelt de onderhavige discussie slechts voor gemeentelijke eigendommen die voor 100% worden gebruikt voor niet-ondernemersdoeleinden, aangezien het BCF slechts voor herstelwerkzaamheden aan dergelijke eigendommen een vergoeding kent. Tot heden hebben de meeste gemeenten ervoor gekozen deze eigendommen inclusief btw te verzekeren. Heeft de gemeente inclusief btw verzekerd, dan zou de gemeente de btw ook als schadepost onder de verzekering moeten kunnen claimen. De btw kan niettemin tevens worden gedeclareerd bij het BCF. Aan deze handelwijze zou de redenering ten grondslag kunnen worden gelegd dat aldus "dubbele" vergoeding van btw plaatsvindt.

De meeste schades lijken inclusief btw door verzekeraars te zijn vergoed, hoewel in een enkel geval verzekeraars zich op het standpunt hebben gesteld slechts gehouden te zijn schade exclusief btw te vergoeden. Dit betreft slechts een indruk, wij beschikken niet over een inventariserend overzicht.

Onze indruk is tevens, dat wanneer gemeenten de btw-component van een brandschade ontvangen hebben onder de verzekering, dat dan soms ten onrechte niet is gedeclareerd bij het BCF. Voor de declaratie van de BTW bij het BCF is het relevant hoe de BTW is gefinancierd. Financiering uit een verzekeringsuitkering is evenzeer declarabel als financiering uit de algemene gemeentelijke middelen.

Om besluiten te kunnen nemen over verzekeren van gemeentelijke eigendommen inclusief of exclusief btw, zullen die eigendommen onderscheiden moeten worden naar gebruik. Immers, een aanspraak op het BCF zal uitsluitend bestaan voor btw die in rekening is gebracht voor het herstel van eigendommen die voor niet-ondernemerstaken worden gebruikt. Er kan sprake zijn van;

- a. volledig gebruik voor niet-ondernemerstaken (ook wel overheidsdoeleinden);
- b. volledig gebruik voor met btw belaste ondernemingsdoeleinden;
- c. volledig gebruik voor kostenverhogende doeleinden, zoals onderwijs.

Alleen voor categorie a. is er sprake van volledig declarabele btw. Voor categorie b. geldt, dat alle btw verrekenbaar is. Voor declarabele btw en verrekenbare btw geldt, dat de btw-component in een brandschade niet verzekerd hoeft te worden, want die component is óf declarabel óf verrekenbaar. Veelal echter is er sprake van gemengd gebruik (categorie d.). Voor het bedrijfsrestaurant in het gemeentekantoor zal de btw verrekenbaar zijn. Voor de peuterspeelzaal die in een bibliotheek is ondergebracht, kan geen btw worden gedeclareerd of worden verrekend. Voor het deels btw-belast verhuurde sportlokaal bij de school kan wel btw worden verrekend.

Voor de besluitvorming over de vraag of een gemeentelijk eigendom geheel of gedeeltelijk exclusief btw verzekerd kan worden, is daarom ten eerste een inventarisatie van de verzekerde gebouwen nodig. Wij hebben fiscaal advies ingewonnen over een voor dit probleem werkbare categorisering van gemeentelijke eigendommen. Het spreekt voor zich dat uw gemeente attent dient te zijn op veranderingen in het gebruik van gemeentelijke eigendommen. Globaal mag aangenomen worden dat de helft van de gemeentelijke eigen-

dommen exclusief btw kan worden verzekerd. De andere helft zijn scholen. Niet zelden vertegenwoordigen scholen zelfs meer dan helft van de verzekerde waarde. Uitgaande van exclusief btw verzekeren van de helft van de verzekerde waarde en een premie van € 1 per € 1000, zou bij een perfecte uitvoering een besparing van 8% van de oorspronkelijke premie kunnen worden bereikt. Het absolute besparingsbedrag hangt uiteraard af van de verzekerde som.

VNG-brandcontracten

In onze circulaire d.d. 10 oktober 2007 over de brandverzekering 2008 hebben wij aangegeven hoe in de door Marsh B.V. bemiddelde brandverzekeringsovereenkomsten zal worden omgegaan met de keuze tussen inclusief of exclusief btw verzekeren.

Een gemeente kan ervoor kiezen eigendommen, voor zover gebruikt voor niet-ondernemersactiviteiten, exclusief btw te verzekeren. Wanneer een gemeente ervoor kiest een deel van de eigendommen exclusief te verzekeren, dan dient de gemeente vóór 1 juni 2008 een volledige opgave te hebben verstrekt van de eigendommen die geheel of gedeeltelijk exclusief btw verzekerd moeten worden. De premiebetaling voor 2008 zal voor het corresponderende deel worden gecrediteerd. Een gemeente kan er ook voor kiezen alle eigendommen inclusief btw te verzekeren. Tot heden hebben vrijwel alle gemeenten daarvoor gekozen. Een vraag die in dit verband wordt gesteld, is of de uitkering die de gemeente in geval van een brand inclusief btw ontvangt, in strijd kan zijn met het indemniteitsbeginsel (art.7:960 BW).

Het indemniteitsbeginsel codificeert, dat een verzekerde krachtens een verzekering geen vergoeding zal ontvangen waardoor hij in een duidelijk voordeliger positie zal geraken. Strijd met het indemniteitsbeginsel zou geponeerd kunnen worden door de declaratie van de BTW bij het BCF als een voordeel te zien, want ook de verzekeringsuitkering vergoedde reeds deze BTW. Deze opvatting gaat er echter aan voorbij dat de gemeenten collectief zijn gekort voor de invoering van het BCF. Tegen deze achtergrond is er geen sprake van een duidelijk voordeliger positie. Het feit dat de korting op het Gemeentefonds verdeel technisch volledig is verwerkt en de schade-uitkering individueel is, doet hier niet aan af. Teneinde volledige duidelijkheid in dezen te bereiken, hebben de verzekeraars die deelnemen in de VNG-brandcontracten, op voorhand afstand gedaan van de mogelijkheid zich op art.7:960 te beroepen.

Vergoedingsaanspraak ter zake van schade aan gemeentelijke eigendommen

Veelal gaat het bij aanspraken tot schadevergoeding om schade veroorzaakt door motorrijtuigen die gemeentelijk straatmeubilair (meestal lichtmasten) hebben beschadigd. Verzekeraars en het Waarborgfonds Motorverkeer vergoeden deze schade vrijwel altijd zonder btw. Daarbij verwijzen zij naar de mogelijkheid de btw te declareren bij het BCF. Veel gemeenten hebben tegen het niet vergoeden van deze BTW bezwaar gemaakt. Zij hebben hierbij op hun beurt verwezen naar de korting die op het Gemeentefonds wordt toegepast.

Voor zover ons bekend zijn er geen verzekeringsmaatschappijen of gemeenten die in een geschil over een schadevergoedingsaanspraak aanleiding hebben gezien deze materie aan de rechter voor te leggen. Het financiële belang van het meningsverschil wordt daarvoor kennelijk door beide betrokken partijen onvoldoende geacht.

Verhaalsvorderingen op derden worden beheerst door het aansprakelijkheidsrecht. Ex art 6:100 van het BW dient een voordeel dat samenhangt met een schade in mindering gebracht te worden op de bepaling van de omvang van de schade. De btw op het schadeherstel van straatmeubilair is declarabel bij het BCF. Dit kan worden gezien als "voordeel" in de zin van artikel 6:100 BW.

De kernvraag is of het voordeel, in de zin van art. 6:100 BW, dat ontstaat bij declaratie van btw bij het BCF, wordt weggenomen door de korting die in macro-economische zin op het Gemeentefonds wordt toegepast.

Zoals gezegd bestaat slechts een zwak verband tussen de uitkering uit het BCF en de gemeentefondsuitkering in enig jaar aan een gemeente. Dit zwakke verband kan niet geacht worden de werking van art. 6:100 BW terzijde te stellen. Bijkomend punt is, dat naar ons inzicht deze btw eigenlijk niet betrokken had mogen zijn bij de berekening van de onttrekking aan het GF. In het navolgende zal hierop nader worden ingegaan.

Ongedaan making korting Gemeentefonds

In de afwijzing door verzekeraars wordt soms melding gemaakt van een extern advies waartoe door de VNG en het Verbond van Verzekeraars in 2006 opdracht is gegeven. Dit advies is in mei 2007 door de VNG ontvangen en heeft geen bindend karakter. In het advies wordt geconcludeerd dat verzekeraars schade zonder btw-component kunnen vergoeden, nu de gemeente recht heeft op een bijdrage uit het BCF.

Wij vonden het advies niet geheel overtuigend omdat met name de relaties tussen de korting op het Gemeentefonds, het BCF en de Wet op de Omzetbelasting niet helder zijn gepresenteerd. Om deze reden hebben wij ons verder in de materie verdiept en extra fiscaal juridisch en civiel juridisch advies ingewonnen. Op grond van dit nadere advies komen wij weliswaar eveneens tot de conclusie dat de btw-component in een schade niet door verzekeraars behoeft te worden voldaan. Ten aanzien van de uitlichting uit het Gemeentefonds concluderen wij echter dat deze, voor zover het betreft de btw begrepen in de kosten van het schadeherstel van gemeentelijke eigendommen waarvoor een derde aansprakelijk is, ten onrechte heeft plaatsgevonden. Dit kan als volgt worden toegelicht.

Wanneer sprake is van schadevergoeding zonder btw, zal sprake zijn van nadeel voor de gemeente. Tegenover de korting op het Gemeentefonds staat immers geen voordeel voor gemeenten, in de vorm van vergoeding door de aansprakelijke partijen van de door de gemeente voor herstel van eigendommen betaalde btw. Het "voordeel" van de oprichting van het BCF belandt aldus bij de verzekeraars. Dit is een gevolg van het feit dat de btw bij herstel van straatmeubilair waarvoor een derde aansprakelijk is, vóór de invoering van het BCF, gefinancierd werd uit de premies voor de aansprakelijkheidsverzekering van motorrijtuigen. Die btw drukte dus niet op de gemeentelijke algemene middelen, maar is ten onrechte wel uit het gemeentefonds getild.

Dit probleem kan óf worden "opgelost" door de Wet op het BCF te wijzigen en deze categorie BTW niet meer compensabel te achten óf door het ten onrechte uitgenomen bedrag terug te storten in het Gemeentefonds. Gelet op de administratieve lastenverzwaring van de eerste oplossing, is de tweede oplossing te prefereren.

Een vergelijkbaar probleem heeft zich inmiddels gemanifesteerd ter zake van de btw in projecten waarvoor Europese subsidies zijn toegekend. De Minister van Financiën heeft de betrokken overheden in zijn brieven van 18 juni en 26 juli hierover geïnformeerd. De Europese Commissie accepteert na 18 juni geen declaraties meer ter zake van btw, die declarabel is bij het BCF. De gemeenten zijn in 2003 wel ter zake van deze btw gekort. Een verschil met verzekeraars is dat Europa het voordeel dat men daar budgettair ondervindt, zal gebruiken voor meer subsidie-uitgaven. Voor feitelijk betrokken gemeenten heeft de Minister van Financiën een garantie afgegeven voor de vergoeding van de btw, die aanvankelijk zowel declarabel bij het BCF als subsidiabel in Brussel werd geacht.

De VNG heeft met vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën afgesproken, dat de problematiek van de btw over het straatmeubilair, de E.U.-subsidies en de naverrekening over de BCF-declaraties 2003-2006, geagendeerd zal worden voor het Bestuurlijke Overleg Financiële Verhoudingen van het voorjaar 2008. De VNG zal u van het verloop van de besprekingen over dit onderwerp op de hoogte houden.

Bijlage 11. Aansprakelijkstelling Schadevaring

Aansprakelijkstelling schadevaringOverhandigd aan **gezagvoerder:** **Dhr./mevr.****Tel.nr:****Naam / adres eigenaar schip:** **Telefoonnummer eigenaar schip:**

.....

.....

Datum

Kenmerk (*naam beheerder*):

Geachte heer, mevrouw,

1. Hierbij stelt (*naam beheerder*) u, cq. de eigenaar van het(1)schip, genaamd (2), Europanummer aansprakelijk voor alle gemaakte en nog te maken kosten die verband houden met de aanvaring door dit schip d.d.(3) met (4) in water(5) in de gemeente(6)

2. De kosten (*incl. event. bijkomende kosten*) heb ik geraamd op (7)

€,

3. Bij vragen over deze raming kunt u contact opnemen met schadecoördinator de heer/mevr.: (8), te bereiken onder telefoonnummer: (9), of via e-mailadres: (10)

4. Indien u of uw verzekeraar de schade wil(t) doen opnemen door een schade-expert, verzoek ik u zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de hierboven vermelde schadecoördinator. Ik wijs u er op dat dit formulier tevens expliciet geldt als uitnodiging aan u/uw verzekeraar om de aard en de omvang van de schade te (doen) inspecteren.

5. Voordat u uw reis mag vervolgen, dient u aan (*naam beheerder*) zekerheid te verstrekken voor het door (*naam beheerder*) hierboven genoemde bedrag, verhoogd met een opslag van 30%, dus voor het bedrag van (11) €,....

Dit bedrag dient ofwel

a. als borgsom te worden betaald door het bedrag over te maken op de bankrekening met IBAN-nummer (*bankrekeningnummer beheerder*) ()Bank (BIC code: () ten name van (*naam beheerder*), onder vermelding van schadenummer (12)

of

b. **betaling ervan dient te worden gegarandeerd doordat een Nederlandse bank of verzekeraar zich hiervoor garant stelt**, door middel van ondertekening van het garantieformulier van (*naam beheerder*) (zie bijlage: garantstelling).

6. Zodra alle kosten ten gevolge van dit incident vast staan, zal ik u/uw verzekeraar een definitieve kostenopstelling toesturen.

Belangrijk!

Indien de verzekeraar stelt dat de vordering van (*naam beheerder*) niet door hem wordt/kan worden afgehandeld wegens het ontbreken van de informatie die de eigenaar en/of de verzekeraar van het schip via de in dit formulier vervatte uitnodiging tijdig had kunnen verzamelen, zal (*naam beheerder*) de vordering alsnog rechtstreeks indienen bij de eigenaar van het schip.

Het is dus in uw belang uw verzekeraar hiervan op de hoogte te stellen!

In het vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
(de gezagdrager, bv burgemeester of minister) ,

namens deze,
het hoofd van (13) district (14)

.....

voor deze de dienstdoend ambtenaar,

naam:

tel.nr.

handtekening:

Bijlage 12. Garantieverklaring

GARANTIE EX ARTIKEL 7.21 WATERWET versie jan. '18

De ondergetekende, ⁱ
 statutair gevestigd te ²
 en (mede) kantoor houdende te ³
 aan ⁴
 (hierna te noemen de "Garant")

Kenmerk garant:

Zaaknummer:..... in aanmerking nemende

- a. dat op te (NL) schade is toegebracht aan de door het (*soort:*).....schip (*naam:*)....., waarvan de eigenaar/gebruiker is (*naw gegevens eigenaar*) :....., gevestigd aan te
- b. dat deze eigenaar/gebruiker, krachtens het bepaalde in artikel 7.21 Waterwet (Wet van 22 december 2009), houdende regels met betrekking tot het beheer en gebruik van watersystemen (Waterwet), uit hoofde van de door de in dat artikel bedoelde ambtenaar tot hem gerichte vordering jegens (naam beheerder), in deze specifieke zaak ter opheffing van het aan genoemd schip op (*datum:*)..... opgelegd vaarverbod, verplicht is om het door die ambtenaar geraamde schadebedrag, inclusief de wettelijk rente en (proces-) kosten, groot €,... (zegge:..... euro), tot zekerheid aan (*naam beheerder*) te betalen, waarbij (beheerder) gerechtigd is om het aldus te betalen bedrag onmiddellijk aan te wenden voor het herstel.
- c. dat voornoemde eigenaar/gebruiker evenwel niet in staat en/of bereid is gebleken het door eerdergenoemde ambtenaar geraamde schadebedrag na opgave terstond aan deze te voldoen,
- d. zodat meergenoemde ambtenaar ingevolge artikel 7.21 der Wet van de eigenaar/gebruiker heeft verlangd dat deze, ter vrijgeving van eerdergenoemd schip, tot genoegen van die ambtenaar zekerheid stelt voor betaling van het geraamde bedrag binnen redelijke termijn;

verklaart:

1. hierbij als eigen verplichting zich tot maximaal het hierboven genoemde bedrag, derhalve tot een bedrag van € (zegge: euro), onherroepelijk en onvoorwaardelijk garant te stellen tegenover (*naam beheerder*);
2. zich te verbinden om op eerste of enkel verzoek van (beheerder) terstond aan deze te zullen voldoen al hetgeen (*naam beheerder*) verklaart van de Garant te vorderen te hebben ter zake van het bovengenoemde incident, met dien verstande dat het bedrag waarvoor de Garant uit hoofde van deze garantie zal kunnen worden aangesproken nimmer meer zal bedragen dan het hiervoor onder 1. genoemde maximum;
3. indien en voor zover op dit garantieformulier onbedoeld de wettelijke bepalingen omtrent borgtocht toepassing zouden vinden, met en door ondertekening van dit garantieformulier bij voorbaat afstand te doen van alle bij de wet aan borgen toegekende (voor-)rechten en verweermiddelen, in het bijzonder van het beroep op de artikelen 7:852 t/m 856. 7:858 t/m 861 en de artikelen 6:139 en 6:154 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Op de onderhavige garantie is Nederlands recht van toepassing en is de rechtbank te Rotterdam de bevoegde rechter.
5. Deze garantie komt te vervallen op (*2 jr na schadedatum*)..... , om 0.00 uur.

Alle aanspraken van (*naam beheerder*) dienen de Garant uiterlijk op (*2 jr na schadedatum*)

.....20..... voor genoemd tijdstip te hebben bereikt op

het adres

te

Getekend te op

Firmastempel

-
1. Naam van de door de beheerder als garant geaccepteerde instantie
 2. Statutaire vestigingsplaats van de garant
 - 3 en 4: adresgegevens van het contactadres van de garant

Dit formulier dient door een Nederlandse verzekeraar of Nederlandse bank, dan wel een andere instantie die door de (*naam beheerder*) als garant geaccepteerd wordt, volledig ingevuld en gevoeglijk ondertekend te worden getourneerd aan:

Adresgegevens van de beheerder:

- per mail: info@info.nl
- of per post: Infostaat Corporate Dienst
Afdeling info
Infostraat 1
Postbus
Postcode

[o.v.v. het zaaknummer van \(*naam beheerder*\)](#)